

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XII, No. 19, September 13, 1930

Ճիւղ 12, Նո. 19, Սեպտեմբեր 13, 1930

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԱՐԱՄԸՋՏԱ ՄԱՐԴՈՐՍՈՒԹԻՒՆ

Ատէմին պիւրի պալըզ ավլամաղա կիտէր: Պալըզ Էէմինի վօլթայա կէշիրիպ տէնիդէ աթար: Մազսէտի պալըզա Էէմ վէրիպ օնա պիւր խլտմէթ էթմէք տէյիլ տիր: Պալըզը թութուպ օնու եա քէնտիսի Էէմէք եախօտ սաթըպ փախսընը ալմապ տրը: Պալըզ քէնտիսին մէնֆաթընա պիւր վապթա տըր: Պու ատէմ պալըզ ավճըսը տըր:

Պիւրի տէ ատէմ ավճընա չըգար: Պիւր միւլթիւ եա էշեասը վար քի չօգ իշինէ եարամայօր: պունը տօլուռն պիւր ֆիլէթլէ տէֆ էթմէք իսթէյօր: Փարասը չօգ, լաքին օլ իշտէն անլամայան պիւրինի պուլուպ, պու միւլթիւ եա պու էշեայը անա մէտէ էտէր: Անա պիւր չօգ քեար կէօսթէրիւ: Մազսէտի օլ ատէմէ պիւր խայր էթմէք տէյիլ, անճազ չու միւլթիւ եա էշեայը էլտէն չըգարըպ փարասընը էլէ կէշիրմէք տիր: Սուլվաֆիպազ օլուր:

Եախօտ պիւր գուսփանիա եա պիւր թէշթիւլաթ, քէնտի տախիւէսինէ միւլթին մէրթէպէ չօգ ատէմէր գազանըպ օնլարտան իսթիֆատէ էթմէք էմէլիլէ պազը աճէնթլէր թութար: Պու աճէնթլէրին իշի օլ գուսփանիանըն եա օլ թէշթիւլաթըն մազսէտի մէտէ ու սէնա էտէրէք ատէմէրի ազա եազտըրմազ տըր: Պու աճէնթ գանտըրտըլը ատէմէրին մէնֆաթընը արամազ, անճազ քէնտիսի իսթիխտամ էտէն հէյէթլէրի մէմնուն գըլարազ քէնտիսինին իրատընը թէէմին էթմէյէ չալըլըր: Ատէմ ավճըսը տըր պունլար:

Պու նէվ ավճըլարըն ճիւլէսի տէ պաշգալարա քեար կէօսթէրէք անլէրի ֆիլան պիւր թարիդէ սէվզ էտիյօրլար: Լաքին սալ մազսէտ քէնտիլէրին չախսի մէնֆաթը տըր:

Փազաթ ատէմէրի պիւր մէսլէքէ գանտըրմազտա եալընը միւլթիպ պիւր չախսըն եախօտ պիւր գուսփանիա եա պիւր հէյէթլին մէնֆաթը տըր տէյու տիւլիւնմէք տօլըրու տէյիլ տիր: Ատէմէր նիշէ տէֆա տա պաշգալարընը պիւր մէսլէյէ, պիւր կիւզէլ իտիալա սէվզ էթմէք իւզրէ օնլարը գանտըրըրլարսա պունը եա իքի թարաֆըն հազիդի խայրընը թէէմին էթմէք իշիւն եախօտ հաթթա սըրֆ գարչըտաքինին խայրը իշիւն եախարլար: Պու տախի պիւր նէվ ատէմ ավճըլըլը տըր: Հէր կիւն ատէմէր արասընտա վուգու պունլան մէշըու ալըզ վէրիշտէ մազսէտ թարաֆէյին հազիդի խայրը տըր: Պիւրինէ ֆիլան էշեա եա Էէյէճէք լազըմ, տիկէրինէ տէ փարա լազըմ: Պիւրի քէնտի էշեասընը մէտէ էտէր, տիկէրի տէ փարասընը վէրիպ օլ էշեայը ալըր: Իքիսի տէ մէմնուն վէ միւլթէֆիտ օլուրլար: Եախօտ պիւր ատէմ կիւզէլ վէ ֆախիւլի պիւր հազիդաթ կէօրիւր, պունը տիկէրլէրէ տէ կէօսթէրմէք իշիւն պու հազիդաթը մէճճանէն նէշը էտէր: Մէսլէ, պիւր ատէմ քէնտիսինին տիւլար օլտըլը պիւր իլլէթտէն ֆիլան պիւր տօգթօրըն թէտալիսի իլէ շիֆա պուլմուլ տըր: Պու ատէմ տիկէր տօսթունըն տա այնի իլլէթտէն մուաղղապ օլտուղունու կէօրիւրսէ անը պու տօգթօրա գուլաղուղլամազ իշիւն չալըլըր: Պունտա մազսէտի պու տօսթունտան եա տօգթօրտան պիւր քեար կէօրմէք տէյիլ, անճազ տօսթունա պիւր խլտմէթ էթմէք տիր:

Պու հալ տինի տարեկան տէ կէօրիւլիւր, պիր քիմսէ եէնի պիր տինի հազիգաթ կէօրիւր վէ անտէն քէնտիսի մանէն խթիֆատէ էտէր-սէ, պուռն քէնտի գօնչուսուռնա խապէր վէրմէք խթէր:

Իմտի կէօրիւրը քի իքի նէվ մարդորսու-թիւն վար տըր, պիրինտէ ատէմլէրի պիդիմ մէնֆաթըմըզա պիր վասըթա մագամընտա գուլլանմագ իչիւն անլէրի պիր մէսլէքէ գան-տըրմաղա չալըլըրը քի պու թագպիհէ չա-յան տըր, տիկէրինտէ պիդէ խայրը օլան պիր մէսլէյի տիկէրլէր տէ կէօնէսին տէյու անլէրէ պու մէսլէյին խայրը օլտըլընը կէօթէրմէյէ չալըլըրը, պու տա թահսինէ չայան տըր:

Միլլէթիմիդ արասընտա պու իքի նէվ մար-դորսութիւն տա վար տըր: Լաքին պուրատա մագսէտիմիդ տահա գիյատէ միւթահսէն օլան մարդորսութիւն հազընտա սէօյլէմէք տիր:

Կէչէն կիւն Հ. Յ. Դաշնակցութիւնն օրկա նը օլան պիր կաղէթատա մուհարըրի մէղքիւր միւլէսսէսէնին հազլաշմագտա օլան 40ընճը սէ-նէ ի տէվրիյէսի միւնասէպէթի իլէ էրմէնի կէնճլէր արասընտա պիր քէմփէյն պաշլալըս՝ անլէրի մէղքիւր կուսակցութիւնա ազա հազ-տըրմաղըլը թալսիյէ էտիյօր իտի: Վէ իմիտ էտիյօր քի էկէր միւնասիպ վասըթալար գուլ-լանըլըր իսէ պիր չօզ կէնճլէր Դաշնակցութիւ-նին իտէալընը գապուլ էտէրէք կուսակցութիւ-նա պիրլէչէճէքլէր տիր: Պու պիր մարդորսու-թիւն տըր, վէ միւթահսէն պիր մարդորսու-թիւն տըր: Անլէր քէնտի իտէալըլընա եանի էրմէնի միլլէթինին վէ վաթանընն հուրրիյէ-թինն վէ պու հուրրիյէթին յեղափոխական եօլ-տա իճրա օլուռնմասընա պիւթիւն գալպտէն ի-նանըլըր վէ իսթէյօրլար քի հէր պիր էրմէնի կէնճ քէնտի քէնտիսին պու զայէյէ վագֆ էյ-լէսին: Պու իտէալ տօղրու մը, տէյիլ մի, օ պահաս կիրիշմէյէրէք, չու աչըզ տըր քի անլէր պուռնա ինանըլըր վէ կէնճլէրի պու իտէալա գաղանմաղը, եանի օնլարը ավլամաղը քէնտի-լէրճէ պիր Ֆարզ թանըյօրլար:

Դաթօլիք քիլիսէնին ըէիսլէրի տէ ինանը-յօրլար քի օլ քիլիսէտէն տիչարտա հիչ պիր քիմ սէ իչիւն ըուհանի իսլաս եօզ տըր: Իմտի ան-լէր տէ վիճտան իւրէ տիւլիւնիւյօրլար քի չու պիչարէ էրմէնի միլլէթի քի տիւնատա պիր չօզ պէրէքէթլէրտէն մահրում գալմըլար տըր, պարի ճանլարընը խէլասընտան եախօտ ճէն-նէթաէն մահրում պուլուռնմասընլար: Պուռնլար

տա քէնտի իտէալարընա ատէմ գաղանմաղա, ատէմ ավլամաղա չալըլըյօր:

Հայց. Եկեղեցիին ըէիսլէրի օլ քիլիսէյի Հայ միլլէթինին քիլիսէսի սայտըլարընտան հէր պիր հայըն օլ քիլիսէնին աղուլընտա պու-լուռնմասընը թալէպ էտէրլէր, հաթթա օլ քիլիսէ յի թէրք էտէն պիր հայը էրմէնի թարիխինտէն, վէ էրմէնի միլլէթինտէն ճիւտա տիւլմիւլ վէ էնէպիլէշմիւլ պիրի կիպի կէօղէտէնլէր տէ վար տըր: Պու սէպէպտէն հէր պիր էրմէնինին օլ քիլիսէյէ սատըզ գալմասընը վէ չայէտ պաշ-գա պիր քիլիսէյէ կիթմիւլ իսէ, կէրի վալիտէ քիլիսէնին գուճաղընա կէլմէսինի արգու է-տէրլէր: Պու եօլտա էնէպիլէշմիւլ օլանլարը ավլալըս՝ կէրի կէթիրմէյի պիր վագիֆէ ատտ էտէրլէր: Պուռնլար տա եիւքսէք պիր մանատա ատէմ ավճըլարը տըրլար:

Փրօթէսթանլար տախի տինի հայաթը միլ-լիյէթտէն, քիլիսէ թանղիմաթ վէ թէչքիւլա-թընտան ալըր վէ տօղրուտան Ալլահ իլէ ալա-գատը օլան պիր հայաթ տէյու թանըլըս, օլ հա-յաթտա հուրր վէ ըուհանի պիր քիւրրէ ի հալա պուլուրլար: Վէ հէր ատէմին պու հուրրիյէթէ վէ պու սատէ ըուհանի հայաթա մալիք օլմա-սընը արգու էտէրէք, հէր քէսէ անը թէպլէր էթմէք իսթէրլէր: Պուռնլար տախի պուռն մու-գատտէս պիր վագիֆէ ատտ էտէրէք ատէմլէրի պու հայաթա իլգամ էթմէյէ չալըլըլար: Պուռ-լար տա տիկէրլէր կիպի եիւքսէք պիր մանատա ատէմ ավճըսը տըրլար:

Պուռնլարտան հանկիլէրինին մարդորսու-թիւնէ հազըլ վար, հանկիլէրին հազըլ հօզ տըր: Փէք աճայիպ տիր քի կուսակցականլար քէնտի մարդորսութիւնլէրինի սէնա իլէ զիքր էտիյօրլար, Հայց. Եկեղեցիին ըէիսլէրի տի-կէր քիլիսէլէրին իշճիլէրին մարդորսութիւն հալըյօրլար տէյու թագպիհ էտիյօրլար, վէ հէր քէսին քէնտի քիլիսէսինտէ գալմասընը վէ պաշլալարա վագ էթմէլէրինի թալսիյէ էտի-յօրլար: Պիզ իսէ պու «մարդորսութիւն» տա-վասընտա պիր մանա կէօրմէյօրը: Եանլըլ մա-նատա մարդորսութիւնա եանի տիկէրլէրի իլ-ֆալ էտիպ՝ քէնտի քէյֆինէ վասըթա տէյու գուլլանմաղա քիմսէնին հազըլ հօզ տըր, տօղ-րու մանատա մարդորսութիւնը եանի ատէմին քէնտինճէ գըյմէթլի օլան իտէալարա տիկէր-լէրի տալէթ էթմէսինի մէն էթմէք տէ քիմսէ-նին վագիֆէսի տէյիլ տիր: Նէ ճէննէթ Դաթօ-լիքլիյին եէտ ի թէսարրուլընտա տըր, նէ Հա-

յութիւն Հայց. Եկեղեցիներն մալը տըր, նէ աղ-
դային ազատութիւն կուսակցութիւններին փը-
րօկրամընա մէրպուլթ տըր, նէ տէ տինի հազի-
գաթլար Փրօթէսթանըղըն եէտ ի ինհիսարըն-
տա տըր: Հազիգաթ, իտէալ, հուրըրիյէթ, հէփ
պուռլար միւզաքէրէ վէ միւզահասէ իլէ թէր-
վիճ էտիլէճէք մէզիյէթլէր տիր:

Յ. Գ. Գ.

ԵՆՆԻ ՊԻՐ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ

Ֆիլատէֆիատա նէչը օլունան «Հայ Սիրտ»
կաղէթասընըն Օգոստոս 27, վէ Նօ. 19 նու-
խէսինտէ «Սարազան» իմզասըլա «Կը Բողո-
քինք» սէրլէվհալը պիր պէնտ նէչը օլունմուշ
տըր: Անտէ Կիլիկիա Կաթողիկոսընը վէ անըն
աթոռակիցի օլան Սրբազանը Ամէրիգալը մի-
սիօնէրլէրէ միւսաատէլի պուլունուլար տէ-
յու իթթիհամ էթտիքտէն սօնրա եազըյօր:—

«Պիղ պու հայրապետիյէ եազըշմայան մէս
լէք ալէյհինտէ վէ չու եէնի չըգմա Քրիսթիան
Փըրզալարըն երազիւզճէսինէ Փուրսաթտան
իսթիֆատէյէ թալիպ օլմալարը ալէյհինտէ
փրօթէսթօ էտէր իզ, վէ հէր հանկի եէնի պիր
մէզհէպին կէրէք Գաթօլիք վէ կէրէք Փրօթէս-
թանթ միսիոնարլարըն միլլէթի իսթիլա էթմէք
հազըրըն ինքեար էտէրիզ:

«Քիւլլէք միւճատէլլէր իչիւն պիրիպիրլէ-
րինի էօլտիւրէն պիղիմ կուսակցական գահրա-
մանլարմըղ նէ^օրէտէ տիրլէր: Սուչսուղ վէ պի
չարէ Թիւրք քէօյլիւլէրինի գըրմազ պիր եի-
կիթլիք տէյիլ տիր: Պիղիմ պազի գալան հա-
յաթլարմըղը թէհտիտ էտիպ՝ Փիքըլէրի միւհ
լիք զէհրլէրի իլէ քէթթիւմ գըրմազ իչիւն փա-
րա իլէ թուլթուլմուշ մարդուրլարըն վոհմակը-
նա՝ գարչը գօյաճազ գահրամանլարմըղ նէրէ-
տէ տիր:» Վէ պու գահրամանլարա թէսնիյէ
քիթապընըն 13իւնճիւ պապընը օղումաղը, խու
սուսա Ծընճը այէթի հէպէր էթմէքլիլի թալսի-
յէ էտիյօր: Քի օրատա եազըլմըշ տըր «էկէր
վալիտէնին օղլու օլան գարտաչըն... եախօտ
ճանըն կիպի օլան տօսթուն... զայրի իլահա-
րա իպատէթ էտէլիմ տէրսէ... կէօղիւն անա

մէրհամէթ էթմէսին... անը մուլթազա գաթլ
էտէճէքսին»:

Իչթէ եէնի պիր Բողոքականըղ: Հայց.
Եկեղեցիներն Կաթողիկոսը Գաթօլիք վէ Աւե-
տաքանական միսիոնարլարըն էրմէնիլէրէ վազ
էթմէսինէ միւսաատէ էթմէմէլի իմիշ վէ շայէտ
անլէր վազ էթմէք քիւթաթալըղընտա պուլու-
նուրլարսա կուսակցականլար անլէրի գաթլ էթ-
մէլի իմիշ...:

Պունու եազան, քի իսմինի «Սարազան»,
եանի «էչէք սիւրէճէք գամչը» տէյու գօյմուշ
տըր: Կէօրիւնիւյօր նէրտէ պուլունտուղունու,
(եանի Աֆրիգա չէօլլէրինտէ տէյիլ, Ամէրի-
գատա պուլունտուղունը) վէ քիմլէրլէ օղրաշ-
տըղընը (եանի միլլէթտաչլարը օլան ճէնթըլ-
մէնլէր իլէ օղրաշտըղընը) ունուլթմուշ տըր:
Պու կիւն մէտէնիյէթ ալէմինտէ տին, վիճտան,
մաթպաա վէ լիսան հուրը տըր: «Սարազան»
հիչ տէյիլ իչինտէ սաքին օլտըղը Ամէրիգանըն
գանոււն ը էսասիսինի օղուսա եէթէր: Հայց.
Եկեղեցիներն քէնտի կաթողիկոսընա հէր էրմէ-
նի ֆէրտի ճէպրէն Հայց. Եկեղեցի իչինտէ սազ
լամաղա սէլահիյէթ վէրմէմիշ օլտըղընը տա
պիրմէյօր: Վէ կուսակցական «հերոս»-
լարըն եղրայրասպան մէսլէյինտէն նէ Գաթօլիք
լիլին, նէ Բողոքականութիւնըն, նէ տէ հիչ պիր
Քրիսթիան Փըրզասընըն գօրգմազ իտիյինի տէ
հիսապա ալմայօր: Հէլլէ քէնտի գօնչուլարընա
իթալէ ի լիսան էթմէքլիլին ինսանիյէթէ եա-
զըշմաղ վէ հէվէն պիր մէսլէք օլտըղընը տա
պիրմէյօր կէօրիւնիւյօր:

Սայր, պու կիւն տարմատաղըն վէ փէրի-
վէրիչան հայտա եաչայան էրմէնի գալմընա
լազըմ օլան շէյ եղրայրասպան կուսակցական
«հերոսլար» տէյիլ, իլա Կիլիկիա կաթողիկոսը
նըն Կիրակի մէքթէպլէրի իչիւն նէչը էթտիյի
կոնդակտա պուլուրտուղու կիպի կէնճէրիմիզէ
Քիթապ ը Մուգատտէսի թէլլէին էտէն Կիրակի
մէքթէպլէրի թէտարիք էթմէք, վէ հոգելոյս
Դուրեան Սրբազանըն արզու էթտիյի կիպի պու
լիքի քիլիսէլէրին մուհապպէթլէ իշտաչլըք էթ-
մէլէրի, վէլհասըլ պիւթիւն միլլէթ արասընտա
հազըղի մուհապպէթ վէ հիւսն ի ըրգանըն պէս-
լէնիլմէսի տիր:

Հայ Սիրտ կաղէթասը պու մէգալէյի տէրճ
էթմէքլէ էրմէնի գալպինին հիսսիյաթընա թէր-
ճէման օլամամըշ տըր, վէ պու կիպի հէվէն պիր
մէգալէ ուզուն ուզատիյէ ճէվապ վէրմէյէ տէ
տէյմէզ: Անճազ Վեհ. Հայրապետին մէզըիւր

*Վոհմակ՝ Առճեռն Բառաքանտա Անքանից
գազանաց խուսը տէյու քարիֆ էտիլմիշ տիր,
մէսէլա քէօփէք վէ գուրտ կիպի նանապարլարըն
սիւրիսիւ:

կոնգակընըն չու սէօղլէրինի թէքրար էթմէքլէ
իքթիֆա էտէրիւ։—

«Պակաս չեն վայրախօսներ մեր շուրջ...
կեղծ եկեղեցասէրներ, որոնք եկեղեցի ոտք չեն
կոխեր եւ եկեղեցասիրութիւն կը ծախեն ի հա-
շիւ անձնական կամ կուսակցական գոհակ չը-
կատումներով։ Սրտանց կ'արգահատենք այս-
պիսի Հայերու վրայ եւ կ'աղօթենք որ Աստու-
ծոյ շնորհքին արժանանան եւ զղջան իրենց գոր-
ծած չարիքներուն եւ մեղքերուն վրայ»։

Եանի, «էթրաֆըմըդտա էքսիք տէյիլ էօյ-
լէ լաֆդէնլէր վէ սախթէ քիլիսէ սէվիճիլէր, քի
քիլիսէյէ այազ պասմազլար վէ քէնտի մէնֆա-
աթ ը շախսիյէլէրի եախօտ կուսակցական էտ-
նա սաիգէլէրի հիսապընա քիլիսէ մուհապպէթի
«աթարլար։ Պէօյլէսի Հայլարա գալպտէն աճը
ըլդ, վէ իլահի շնորհքա նաիլ օլուպ, իչլէտիք-
լէրի քէթիլիլէր վէ կիւնահլարընտան թէվ-
պէ էթմէլէրի իչիւն տուա էտէրիւ»։

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՀՈՒՐՐԻԹԵԹ ՎԷ ԹԵՐՊԻԹԷ

Ամէրիգատա չօճուզլարա վէ կէնճլէրէ քեա
միլ հուրրիյէթ վէրմէք թէսավվուրու օ գատար
թէամմիւմ էտիյօր քի հաթթա անլէրին թալիմ
ու թէրպիյէ իչինի տէ քէնտիլէրին էլլէրինէ վէ-
րիպ՝ անլէրի հուրր պրադմազըլը թավսիյէ
էտէնլէր վար տըր։ Ինկիլթէրրատան Ամէրի-
գալը զիյարէթ էյլէմիչ օլան պիր մուալլիմ,
Փրօֆ. Ֆիշըր, Ամէրիգանըն պու մէսլէյինի
մուախէզէ էտէրէք տէյօր քի, կէնճլէր թէրպի-
յէ (տիսիսիլին) սըրասընտա պու հուրրիյէթլէ-
րինի սուր իսթիմալ էթմէք թէհլիքէսինտէ պու
լուհուրըլար։ Վէ պուհուհն իչիւն պազը միսալ-
լար զիքը էտիյօր։ Միւմաիլէյհ տէյօր, «Ատա-
լէթի իճրա էթմէք կիւճ պիր մէսէլէ տիր։ Վէ
կէնճլէր պու տէրսի քէնտիլէրինտէն էօյլէնմէլի
տիրլէր։ Պէօյլէքլէր տախի պու տէրսի վէրմէք
մէսուլիյէթիւտէն գաչընմամալը տըրլար։ Զօ-
ճուզլար պէօյլէքլէրի թազլիտ էթմէյէ մէյալ
տըրլար, վէ անլէրին նասիհաթլարընա հէմ
միւհթաճ տըրլար հէմ տէ անլէրտէն փէք միւս-
թէֆիտ օլապիլիլէրլէր»։

Նիւ Եօրգ Թալիմըն միւլէլիֆի պուհը տէ-
տիքտէն սօնրա իլապէ էտիյօր։— «Քեաչքի Մր.
Ֆիշըր պու տիյարտա պիր ազ զիյատէ գալըպ

պու խուսուստա Ամէրիգանըն մուալլիմլէրինէ
սէօյլէյէպիլէ տիր»։ Քեաչքի պիզիմ կէնճլէրի-
միլ տախի հուրրիյէթ խտիասընտա պուլու-
նուրքէն, թէրպիյէ վէ հիւքմ խուսուստա
քէնտիլէրտէն պէօյլէքլէրին էօյլուտ վէ նասի-
հաթընա միւհթաճ պուլուստուզլարըն տա տէր
իսթըր էտէլէր իտի։

ՄՈՒՀԱՊՊԷԹ ԳԱԻՏԷՍԻ

Ալլահըն օլան Բապալը պիլիլին գալպիւն-
տէն վէ պիլիլին ճանընտան վէ պիլիլին Ֆիք-
րինտէն վէ պիլիլին գուվլէթիւտէն սէվէսին։
Մուվէս վէ Յիսուս։

Սիդէ եէնի պիր էմը վէրրիմ, քի պիրի-
պիրինիզի սէվէսինիլ. պէն սիզի սէվտիյիմ կի-
պի սիզ տէ պիրիպիրինիզի սէվէսինիլ։ Հէր քէս
պէնիմ շայիրտլէրիմ օլտուղունուղու պիրիպի-
րինիզէ օլան մուհապպէթիլիզտէն անլայաճազ
տըր։ Յիսուս։

Մուհապպէթ թէէննի էտիպ լութֆլէ մու-
ամէլէ էտէր, պէտ մուամէլէ էթմէզ, սուրի գանն
էթմէզ, հագգսըզլըզտան հազը էթմէյիպ՝ հա-
պիգաթլէ մահգուղ օլուր։ չիմտի իսէ իման,
իւմիտ, մուհապպէթ, իւչիւ տէ պազի գալըր
վէ լաքին պուհլարըն պէօյլէլիւ մուհապպէթ
տիր։ Պօզոս։

Էօյլիմտէն հայաթա ինթիգալ էթտիյիմիզի
պիրատէրլէրի սէվտիյիմիզտէն պիլիլիլիլ. պի-
րատէրինի սէվմէյէն էօյլիմտէ գալըր։ Ալ-
լահ մուհապպէթ տիր։ Պիրիպիրիմիզի սէվտի-
յիմիզ թազտիրտէ Ալլահ պիզտէ գալըր վէ ա-
նըն մուհապպէթի պիզտէ քէմալ պուլմուղ օ-
լուր։ Յովհաննէս։

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ՅԱԳՐ Ը ՏԷՄ

Փագը ը տէմ գան գաիֆլիյի եա ֆագիրլի-
յի տէմէք տիր քի իքի նէվ օլուր։ Պիրի մըզ-
տարճա գան ազալըր։ Մէսէլա պիր հարատան,
պիր տամար փաթլամասընտան եա վազ ը համ-
տան սօնրա օ գատար գան ազար, գայ օլուր քի
մըզտըր էքսիլիր։ Պաղէն 6-7 լիպրա գան ազտը
զը օլուր։ Պու գանսըզլըգ մուվազգաթ տըր։

Իքինճի նէվի իսէ գանըն մըզտարըր էքսիլ-
մէյէրէք իչինտէքի պէսլէյիճի վէ հայաթի գըս-
մըր էքսիլիր։ Գանըն եիւզտէ 60ը սէյեալ, 40ը
գաթըր մատտէլէրտէն, գըրմըզը քիւրրէճիլէր-

տէն իպարէթ տիր: Պիր թագըմ իլլէթէր վար քի գանըն պու գըրմըզը քիւրըճիքէրինի էք-սիլտիպ՝ մահվ էյլէրլէր: Պէօյլէճէ գանըն ասըլ հայաթա լազըմ օլան գըսմընտան մահրում էյլէրլէր, ասըլ Ֆազըր ը տէմ տէտիյի պու տըր:

Թապիի հալտէ գանըն պիր միւքնասպ մի-լիմէթընտա պու գըրմըզը քիւրըճիքէրտէն տէօրթ միլիօն թանէ օլուր քի վիճուտըն էն էօթէ նօգթալարընա հէր թարաֆընա ղըտա վէ օլսիճին կէօթիւրէն պու քիւրըճիքէր տիրլէր:

Վէրէմ, պէօյրէք խասթալըզը սէպէպին-տէն վիճուտտան ալպիւմինին չըգմասը, Ֆի-լէնկ իլլէթի, գանսէր կիպի իլլէթէր գանըն պէօյլէճէ գաիֆլէնմէսինէ սէպէպլէր տիրլէր: Հէր հանկը գանըն գէհիւրլէյէն իլլէթ պու քիւր-ըճիքէրի թէլէֆ էյլէր: Լաքին պիր խասթա-լըզ վար տըր քի տօղրուտան քիւրըճիքէրի եէյիպ չիւրիւտիւր, օ տա մալարիա եանի սըթ-մա տըր:

Սըթմա միգրօպլարընը սիւլրի սինէքլէր կէ-թիրիպ խօրթումլարը իլէ ինսանըն տէրիսինի տէլէրէք գանըն իչինէ աշըլարլար, տէրհալ պու միգրօպլար միլիօնլարճա թէօրէյիպ՝ պիրէր քիւրըճիք հազալարլար վէ եէյիպ թէլէֆ է-տէրլէր: Սըթմատան թութուլմըզ պիրինին գա-նընտան պիր տամլա ալըպ՝ խուրտէպին ալ-թընտա պազաճազ օլուր իսէք պու քիւրըճիք-լէրի կէմիւրիւմիլ վէ չօղունու ուֆանմըզ կէօ-րիւր իզ: Պազէն պունլարըն սայըսը տէօրթ մի-լիօնտան իւզ եա իքի միլիօնա էնէր: Սըթմա սէ-պէպինտէն Ֆազըր ը տէմ էն ումումի օլան նէվի տիր: Չիւնքի սըթմա տօլայըտան տէյիլ՝ տօղ-րուտան գըրմըզը քիւրըճիքէրէր հիւճմ էյլէր:

Ֆազըր ը տէմին թէչիսի գօլայ տըր: Օնա միւլպէլա օլան սարարըր, գաիֆ օլուր, գըր-մըզը եէրինէ սարը օլուր, թագէթսիզ վէ իշթահ սըզ տըր: Հարաքէթ եա իշ իշլէմէք քէնտինէ ա-ղըր պիր եիւք տիր: Եիւզ, էլ վէ ալազլարը չիչէր, չիւնքի գանըն գաթը գըսմը թէլէֆ օլ-մուլ օլուպ՝ զիյատէ սուլու գըսմը գալըր: Պու իսէ տամարլարըն տիւլարընտան սըզըպ տէրի ալթընտա թօփլանըր: Շիչմէք պու տըր, էլ հա-սըլ ինսանի ֆարզլարը իֆատէն աճիզ տիր:

Գօլէրա, թիֆուս, վէպա կիպի իլլէթէրին իսմի պիլէ պիզէ տէհչէթ վէրիր, չիւնքի օնլար տօղրուտան ինսանը գէհիւրլէյիպ էօլտիւրիւր-լէր, լաքին օնլար պիր գէման իչինէ հիւճմ է-տիպ՝ պիր մըգտար գուրպան ալըպ տէֆ օլուր-լար: Մալարիա վէ օնուհ հասըլ էթտիյի Ֆազը

ր տէմէ գուլաղըմըզ ալըջմըզ տըր, չիւնքի ա-լէն քէնտիսի թէհլիքէլի տէյիլ վէ թէտալիսի միւմքին տիր, լաքին Ֆազըր ը տէմ ինսանը ա-խէր հէր իլլէթ իչինէ գօլայ պիր ալ հալինէ գօր: Եիւզ գաթ տահա թէհլիքէլի տիր: Մալա-րիա եա Ֆազըր ը տէմ գանտաքի գուլվէ ի հա-յաթիյէյի վէ վիճուտըն միւտաֆաա գուլվէթի-նի մահվ էտիպ՝ օնու մուհաֆազասըզ հէր պիր իլլէթէ միւլպէլա էյլէր: Մալարիա վէ Ֆազըր ը տէմին արգասը սըրա կէլիւրլէր վէրէմ, սաթ-լըճան, տիզէնթէրի, պէօյրէք վէ դարա ճիյէր խասթալըզլարը, գօլէրա, թիֆօ, գըզըլ հիւճ-մա, թիֆուս կիպի իլլէթէր, խարիճտէն հիւճմ էտէն տիւլմէնէ պէնզէրլէր քի վիճուտըն գուլ-վէ ի միւտաֆաասը օնլարա դարչը հարպ էտէր վէ չօղլար տա գուրթուլուր: Մալարիա վէ Ֆազըր տէմ իսէ իչէրիյէ սիվիւմիլ տիւլմէնէ պէնզէր քի ճէպլսանէ վէ սիւհալարը եազըպ թէլէֆ էթտիքտէն սօնրա՝ գաիֆուլարը տիւլմէ-նէ աշար վէ միւտաֆաասըզ մաղլուպ օլունուր:

Գանըն սաղլամ վէ թէրքիպաթը եէրինտէ օ-լանլարա թէհսիր էթմէյէն վէ պուլաշամայան վէրէմ, սաթլըճան, պէօյրէք խասթալըզլարը վէ հիւճմալար Ֆազըր ը տէմէ միւլպէլա օլան-լարը հէման եազալարլար:

Ֆազըր ը տէմին պու ումումիտէն մատա ի-քի խուսուսի նէվլէրի վար տըր քի սէպէպի հա-լա թէպապէթճէ մալիւմ տէյիլ տիր: Պիրի, գլօրօսիս տէնիլէն գանսըզըզ տըր քի 14տէն 17 եաշընա գատար գըզլարտա վուգու պուլուր, էրքէքլէր վէ պալիզէ գատընլար պունա միւլպ-թէլա տէյիլ տիրլէր: Պունա միւլպէլա օլան գըզլար սարը վէ եէչիլ պիր բէնք ալըրլար, օ սէպէպտէն գլօրօսիս (եէչիլ) իսմի վէրիլիյօր: Պունլար գաիֆ, թագէթսիզ, նէչէսիզ տիրլէր, պազէն եիւզլէրի, էլ վէ ալազլարը շիչէր, եիւ-րէքլէրի չարփար, պաշլարը տէօնէր վէ չափուք եօրուլուրլար: Գարանլըզ, հալասըզ եէրտէ վէ ալ ղըտա իլէ եաշայանլարտա չօք օլուր տէնիլի յօր, լաքին էն լուհաթ վէ եիւքսէք սընըֆ գըզ-լար արասընտա տալի օլուրյօր:

Ախէր պիր խուսուսի նէվի իսէ Փէրնիլի-յըս Էնիմիա տէնիլէն գան խասթալըզը տըր քի հալա սէպէպի մալիւմ տէյիլ տիր: Պու նէվի 40-50 սինինսաէ էրքէքլէրտէ վուգու պուլու-յօր վէ օ գատար եալաշ վէ պէլիսիզ սուրէթտէ պաշլար, հէմ իլէրի կիտէր քի թէչիսի գօլայ տէյիլ տիր: իյասթա քէնտիսի պիլմէզ քի նէ վազթտան պէրրու սըհհէթինի գայ էյլէտի վէ

նէ օլույոր: Պոռնա միւսթէլա օլան պիր թագըմ
յաւաթաղլուդտան շէքվա էյլէր վէ մուսայէն
պիրմէկ քի նէտէն շէքվա էտիյոր: Թագէթսիդ-
լիք, նէշէսիլիք, իշթահաղլուդ վէ իշէ, հարա-
քէթէ մօղրու պիր աղլուդ հիսս էյլէր: Բէն-
կի սարարըր, լաքին չօգ տէյիլ, պաղէն էլ ա-
յադ վէ կէօղլէրտէ շիշ օլուր: Մուսայէնէ էտէն
տօգթօր տախի թէշիսիս էտէմէզ, չիւնքի պու-
աշիսի ալամէթլէր պաշգա պիր չօգ խասթալըզ-
լարտա վար տըր, երնէ տէ եիւրէք, պէօյրէք,
ճիյէր, ճիւմլէ աղալար թապիի հալտէ տիրլէր:
Պու խասթալըզ էն զիյատէ իսվիշէրատա վէ
պուրատա, Մ. Ամէրիգատա պուլուռնույոր, օ
սէպէպտէն տիգգաթ լաղըմ տըր:

Պու խասթալըզ թէշիսիս էթմէք իշիւն պիր
եօլ վար տըր, օ տա գանը մուսայէնէ էտիպ՝ զըր
մըղը քիւրրէճիքլէրի սայմագ տըր: Բիւրրէ-
ճիքլէր իւշ եա իքի միլիօնա էնմիշ օլուրլար,
չօգ տէֆա աղ էքսիլիլէր: Պու հալ ու քէշֆի-
յէթ ալթընտա ֆաղըր ը տէմին ասըլ սէպէպի ան
լաշըլամագ իսէ փէրմիշիյըս էնիմիս եախօտ
միւսլիք գան խասթալըզ տէյու թէֆսիր օլու-
նուր: Պոռնա ալըրճա պիր խասթալըզ օլտու-
ղընա պիր չօգ տօգթօրլար շիւպէլի տիրլէր,
չիւնքի ֆաղըր ը տէմէ սէպէպ վէրէն միտէ, գա-
րաճիյէր, պաղըրսագլար, պէօյրէք վէ սաիր
ճիւմլէ խասթալըզլարն եօղլուղու իսպաթ օ-
լուռնմալը տըր քի պու խուսուսի պիր իլլէթ տէ-
յու գապուղ օլուռնուռն, հալ պու քի օնը իսպաթ
էթմէք չօգ կիւս պիր մասլահաթ տըր: Օ սէպէպ
տէն պէն փէրմիշիյըս էնիմիս օլտըմ վէ սաղալ-
տըմ, շիֆա պուլտըմ տէյէնլէրին չօղու եանլը
տըր, չիւնքի շիֆասը տա գօլայ տէյիլ տիր:

Թէտավիլէրէ կէլինտիքտէ, գան դայաթըն-
տան օլան ֆաղըր ը տէմի թէտավի էթմէք գօ-
լայ տըր: Պաղէն 6-7-8 լիպրա գան դայ էտէր-
լէր վէ տէրհալ պիր չօգ սու, սիւտ, էթ սույու
վէ ալգօհօլ իշիլիլէրէք տամարլարտաքի մըզ-
տար սուլար վէ քիւրրէճիքլէրտէ պիր իքի կիւն-
տէ եափըլը: Գանը ագանլարա խուսուսա վազ
ը համլ էտէն գատընլարա սու վէրմէմէք խաթա
տըր, սու ասըլ իլաճը վէ շիֆասը տըր: Պաղը
մէճպուրի հալլէրտէ ախէր պիր քիմսէնին գան
տամարը աշըլըպ՝ պիր գաշ լիպրա գան դայ
էթմիշ օլանըն տամարընա վէրիլիյոր: Պու եօլ
լիլէ չօգ հալթլար գուրթուլմուշ տըր:

Ախէր սէպէպլէրտէն եանի իլլէթլէր եա
ըթմա սէպէպլէրտէն օլան գանսըղլըզա կէլին-
տիքտէ էվվէլա սէպէպ գալտըրըմալը տըր: Իլ

լէթ թէտավի օլմալը տըր: Այնի գէմանտա է-
յի զըտա, թէմիլ հալա, վէ հարաքէթ վէրիլ-
մէլի տիր: Աղ փիշմիշ էթ, եուսուրթա, սիւտ
վէ աշիսի գէմանտա չէլիք վէ աքսէնիք թէրթիպ-
լէրի վէրիլմէլի տիր: Գանըն գաթը գըմընտա
տէմիր թէրքիպի վար տըր:

Գըղլարտա օլան գլօրօսիս իշիւն թէտավի
աշիսի տիր: Սըհէթի իտտէ էտէճէք հէր վասը-
թա էյի տիր վէ գաթէն սիննի իլէրիլտիքճէ
լիլլէթ տախի գաիլ օլուր: Փէրմիշիյըս էնիմիս
իշիւն էն սօն թէտավի սըհէթէ տիգգաթ էթ-
մէք իլլէ պէրապէր գարա ճիյէրտէն եափըլմը
իյաճլար եա գարա ճիյէր թասամը եէտիրէ-
լէք թէտավի օլուռնույոր: Երնէ տէ չօգ տէֆա
միւսլիք պիր խասթալըզ տըր:

Ա. ՆԱԳԻՍԱՇԵԱՆ

ՊԵՅՅԻԻԲ ԸՐՄԱԳԼԱՐ

Բ.

Ագտէմքի պէնտիմիգտէ ըրմագլարըն զը-
րաթա վէ զըրաթ վասիթասըլլէ մէտէնիյէ-
թէ օլան աղիմ խըտմէթլէրինտէն պահա էթմիշ
իտիք: Պու տէֆա անլէրին թիճարէթ վէ սանա-
աթ տաիրէսինտէ իֆա էթտիքլէրի խըտմէթլէրի
պիրաղ թաֆսիլէն զիքը էտէճէլիք:

Ըրմագլարըն իւղէրինտէ հարէքէթ էթմէք
լիք տէֆա պալըզ ալլամագ միւնասէպէթիլլէ
օլմուշ տըր: Գարատա օգ եախօտ մըղրագ իլլէ
հայվան ալլանտըղը կիպի՝ սուտա տախի աշիսի
վասիթալար գուլլանըլըր իտի. սօնրա օլթա վէ
աղ իլլէ ալլամայա պաշլատըլը: Տէմիր ալթիլէր
լիճառ օլուռնագտան չօգ էվվէլա տտէմլէր թաշ
պալթալար իլլէ, եախօտ աթէշ իլլէ, իրի աղաճ
պէտէնլէրինի թէքնէ կիպի օյարագ՝ գայըզ մա-
գամընտա գուլլանըլըր իտի: Նիլ նէհրի կիպի
կաղընընտա իրի աղաճլար պուլուռնմայան մա-
հալլարտա՝ պաթագլարտա պիթէն գամըլտան
եախօտ սագտան ուղուռն գայըզլար էօրիպ՝ ի-
շինտէն վէ տըղընտան սագըզ վէ գաթրան իլլէ
գաիլարլար իտի: Գայըզլար իլլէ նէհրէրին պօ-
յուռնա տօլաշըպ՝ կէրէք պալըզ, կէրէք գայա
հայվանլարը ալլամագլա թէայիլլէրինի չը-
գարըրլար իտի: Եէր եէր միւնասիպ կիւզէլ մէվ
գիլէրտէ քէօյլէր թէշիսի օլուռնուռն, պուռլար
թիճարէթ մէրքէզլէրի օլարագ կիթտիքճէ պէօ-
յիւտիլլէր: Պոռնուռն կիւզէլ միսալլարընտան
պիրի Ամէրիգատա Տիթրոյթ շէհրի տիր, քի

1701-տէ սինօր մուհաֆազարսը իջին ֆօրթ ֆօնթ շարթըէյն նամընտա պիր իսթիհքեամտան ի-
պարէթ պիր պալըզը քէօյիւ մագամընտա պաշ-
լատը, 1802-տէ չէհր մէրթէպէսինէ վասըլ օ-
լուպ՝ 400 էհալիսի վար իտի, 1905-տէ պիր թէք
խանէտէն մատա պիւթիւն չէհր պիր եանդընտա
թէլէֆ օլտու, լաքին մուհիմմ թիճարէթ վէ
սանաաթ մէրքէզի օլմասըլլէ անտէն պէրու պէր
տէվամ պէօյիւտիւ վէ չիմտի 1,800,000 էհալի
իլէ տիւնհանըն պէօյիւք չէհրլէրի սըրասընա
կէճմիշ տիր: Սէնէտէ 100 միլիօն թօն էմթաա,
— պաշլընա տէմիր մատէնի, մատէն քէօմիւ-
րիւ վէ դաիւրէ, — 1300 միլիօն տօլար գըլմէ
թինտէ, Տիթրոյթ նէհրինտէն կէճմէքտէ տիր:
Գատիմ գէման գալըզլարը եէրինէ եէլքէն
կէմիլէրի, վէ եիւզ սէնէտէն պէրու վափօրլար
կէչէրէք՝ սէյյահաթ տահա գօլայ վէ տահա սիւ
րաթլա իճրա օլունմագտա տըր: Սիւրաթ ճիհէ-
թիլլէ շըմէնտըֆէր, վէ չիմտի թէյյարէ վէ պա-
լօն տահա իլէրի իսէլէրտէ՝ հալա սէյյահաթը
փէք մասրաֆլը օլարապ՝ անճադ եօլճու վէ փօս-
թա նազընա մէտար օլույօր: Շըմէնտըֆէր ա-
ղըր եիւքէր նազլ էտէպիլիւր իսէ տէ՝ կէրէք
խաթթլարըն, կէրէք վալիօնլարըն մասրաֆը չօգ
օլտուղունտան՝ ուճուղ նազլիլէ իլէ իլլէյէմէզ:
Սու իւզէրինտէ եօլ վէ խաթթ մասրաֆը եօգ,
հալընըզ վափօրուս պինասը վէ իլլէմէ մասրա-
ֆը վար տըր: Շու հալտէ աճէլէ նազլ էթմէյէ
մէճպուրիլէթ օլմայան էմթաա վափօր իլէ վէ
տահա ուճուղ եէլքէն կէմիսի իլէ նազլ օլու-
նապիլիւր: Էվրօփատա Բայն վէ Թունատան մա-
տա չօգ ըրմագլար նիդամի սէյր ի սէֆայիի ի-
ջին պէրտէվամ թէմիլլէնմէքտէ, սահիլլէրի
աիւզէլտիլմէքտէ վէ մէնոապպլարընը աչըզ
սագլամագ իջին չարէլէր գուլլանըմագտա
տըր: Ճիւմլէ նէհրլէր, կէրէք պէօյիւք, կէրէք
քիւչիւք, ագտըզլարը վատիլլէրի պէրտէվամ ա-
չընտըրմագտա տըրլար: Մէնպալարընա եագըն
մահալլար եիւքսէք վէ օլ սէպէպտէն ագընթը
տահա գուլվէթիլ օլմասը հասէպիլլէ՝ տէրին
տէրէլէր քէսմիշ տիրլէր: Անատօլուտա սէյյա-
հաթ էթմիշ օլանլար Գըզըլ Ըրմաղըն վէ Եէշիլ
Ըրմաղըն «պօղազլարընը» վէ Ճիհամըն «Գը-
նըզ» տէնիլլէն գըսմըն տէրխաթը էտէրլէր: Ըր
մաղըն իքի կէչէսինտէ 1000 գատէմ վէ զիյատէ
եիւքսէք հալլալար ըրմաղըն նէ գատար եէր ա-
չընտըրտըղընը իմա էտէրլէր: Ամէրիգատա իսէ
Գօլօրատօ նէհրինիս սէրթ գայալար արասըն-
տան գագտըղը տէրէ եէր եէր 6000 վէ զիյատէ

գատէմ տէրինէ էնմիշ տիր: Պու տէրէլէրին
թէչքիլինտէ աչընան մատտէ ըրմագ վասիթա-
սըլլէ էնկին մահալլարա նազլ օլունուր: Տէ-
նիլէ եագլաչտըզճա սուլուն ագընթըր եափաչ-
լաչըր, էվվէլա իրի թաշլար, սօնրա ուֆագ չա-
գըլ թաշլարը, սօնրա գուլ պրագըլըր վէ նի-
հայէթ թօզ կիպի ուֆաճըզ մատտէլէրտէն ի-
պարէթ լըզ չէօքիւնթիւսիւ հասըլ օլուր: Ըր-
մագ տէնիլէ տէօքիւլտիւլինտէ աղըր թուզլու
սուլար արասընտա ագընթը պիւսպիլիւն տու
րուր վէ սուլուն կէթիւրտիլ ճիւմլէ մատտէլէր
եյլըլըպ՝ սէտտլէր վէ ատալար թէչքիլ էտէր-
լէր, քի գէման միւրուրըլլէ գարայա բապթ օ-
լունուրլար: Իլք պէնտտէ զիքը օլունտուղու կի
պի՝ Մըսըրըն, Հինտիսթանըն, Ձինին վէ Մէ-
սօփօթամիանըն օվալարը պու եօլտա մէյտանա
կէլմիշ տիրլէր: Պու իշ տէվամ էթմէքտէ տիր.
էօնիւ ալընմագտա լիմանլար, իսքէլլէր տօլար
վէ կէմիլէր ըրմագտան տէնիլլէ կէչէմէզ օլուր-
լար: Հիւքիւմէթլէր պու սէպէպտէն պէօյիւք
մասրաֆ իլէ ըրմագլարը աչըզ սագլամագտա
տըրլար:

Թունա նէհրի Ալմանիատան, Աւատրիա-
տան, Մաճարիսթան, Ձէխօսլօվաքիա, Եուկօ-
սլափիա վէ Պուլլարիսթան հուտուլարընտան
վէ էնճամ Բուճանիատան կէչէրէք Գարա Տէնի-
զէ տէօքիւլիւր: Պու տիյարլարըն ճիւմլէսին-
տէն պիր գօմիսիօն ինթիխապ օլունուպ, 1856-
տան պէրու նէհրին մէնոապպլարընտան Սուլի-
նա չիւպէսինէ նէզարէթ էթմէքտէ տիրլէր: Նէհ
րին քէնարընա միլլէրճէ մէսաֆէ իւզէրինտէ
սէտտլէր եափըլմըշ տըր, լաքին թաշտան տէ-
յիլ, չիւնքի օլ չէօքիւնթիւլէր իջինտէ թաշ թէ-
մէլ թուլթամագ: Անատօլուտա սաման թաշը-
մագ իջին էօքիւզ արապալարը իւզէրինէ գօ-
նուլան «չէթէն»լէր չէքլինտէ, սէօյիւտ տալ-
լարընտան 40—50 գատէմ ուզուն վէ 10—15 գա-
տէմ եիւքսէք սէփէթլէր եափըպ՝ ըրմաղըն քէ-
նարընա գօմուշլար: Խուսուսի մաքինալար իլէ
ըրմաղըն չամուրունու գագըզ պու չէթէնլէրէ
սօլտուրտուգտա՝ անլէր քէնարըն գուճունտա
պաթարլար: Իւզէրլէրինէ պիր իքի սըրա տահա
տիլէր սօլտուրտուլար, նիհայէթ ըրմաղըն ճօշ-
գուն վագթընտա եիւքսէլէճէյի նօթթայա գա-
տար պիր սէտտ թէչքիլ էթմիշ օլուրլար: Սէօ-
յիւտ տալլարը սուտա քէօքլէչիպ աղաճ օլուր-
լար վէ ըրմագ արթըզ օլ սէտտի երգամագ: Պու
նա պէնդէր պիր թարզ իւզրէ Միսիսիփի նէհրի-
նիս տալիս պիր չիւպէսի պէօյիւք վափօրլար ի-

չիւն աչքով թուլութեամբ տըր: Միսիսիսիսի
թուղեան էսնասընտա դապիւ էթմէք իչիւն կէշ-
տիսի արազինին չօք նօթթալարընտա սէտտլէր
հափըլըյօր իսէ տէ՝ ըրմագ անէրի տինէմէ-
յօր: Միսիսիսիսի վէ անըն պէօյիւք մէնսալա-
րընտան Օհաջօ, պիւրլիքտէ հէր սէնէ 35 միլիօն
տօլար դատար խասարաթ իչլէմէքտէ տիրէր:

Թուենա նէհրինին Տէմիր Գափու պօղազըն-
տա ըրմագ փէք տար վէ գալալըք պիւր դըսըգ-
տան կէշիյօր, պու թէհլիքէլի նօթթատան գուր-
թուլմագ իչիւն պիւր գանալ հափըլմըք վէ հա-
վուղլար վասիթասըյլէ վափօրլարըն էմնիյէթ
իւղրէ իչլէմէսի գապիլ օլմուշ տըր: Շիմտի Ալ-
ման հիւքիւմէթի Րայն, Մայն վէ Թուենա նէհր
լէրինի գանալար վասիթասըյլէ րապիւ էթմէ-
յէ պաշլամըք տըր: Պու իշ 23 սէնէտէն խիթա-
մա կէլէճէք վէ 100 միլիօն տօլար մասրաֆ ա-
ջաճագ տէնիլիյօր. լաքին խիթամա կէլտիյին-
տէ՝ Շիմալի տէնիլգտէն Գարա տէնիլգէ գատար
պիւթիւն էվրօփա պօյունա վափօրլար իչլէյէ-
պիլէճէք տիր:

Ըրմագլարըն տիկէր մուհիմ պիւր խըտմէ-
թի տէյիրմէնէր վէ Ֆապրիգալար իչլէթմէլէ-
րի տիր: Պու տօղրուտան իճրա օլունապիլիւր,
պինալար ըրմագ քէնարընտա գուրուլուր, սու-
յուն ազընթըսը չարիլար չէվիլիւր վէ չարիլար
տէյիրմէն թաշլարընք վէ մաքինալարը հարա-
քէթէ գօր: Պազը ըրմագլարըն սույու Փարգը
մէվսիլմէրտէ պէօյիւք թէպտիլաթա տիւշար օ-
լուր. պէօյլէ մահալլարտա գաիմ պիւր պինա
գուրուլա՝ հազըն գուրուտա գալըր: Իլք պէ-
հարըն թուղեանը էսնասընտա իսէ սույուն ի
չինտէ վարգ օլուր: Պունուն չարէսինի իլք տէ-
ֆա Թիֆլիստէ կէօրտիւք. գուվլէթլի ազաճ-
լարտան պիւր իսքէլէ իւղէրինտէ ուֆագ պիւր
պինա գուրմուշլար. իսքէլէ զինճիլիւր իլէ քէ-
նարա րապիւ օլունմուշ. սու հիւքսէլիւրտէ՝ տէ-
յիրմէն տախի պէրապէր եիւքսէլիւր, վէ պիւլաքս
սու էնէրտէ՝ տէյիրմէն տախի պէրապէր էնէր:
Սու ազընթըսը վասիթասըյլէ իչլէյէն իլք թէշ-
քիլաթ պիւր չիւպէն տէյիրմէնէր իտի: Մանա-
տիլար իհտաս օլուպ իլէրլէտիքտէ՝ եուն, փա-
մուք վէ իփէք էյիրմէք իչիւն մաքինալար ի-
նատ օլունտու վէ սու գուվլէթի պունլարա տա-
խի խըտմէթ էթտի: Էն պէօյիւք թէրագզը իսէ
սուն 50-60 սէնէ գարֆընտա էլէքթրիք սայէսին-
տէ վուգու պուլտու: Սու գուվլէթի անճագ
սույուն մէվգիլինտէ իչլէյէպիլիւր, լաքին օլ
գուվլէթի էլէքթրիքիյէթէ թահվիլ էտէրսէն՝

թէլ վասիթասըյլէ նէրէյէ իսթէրսէն նազլ էտէր
վէ Ֆապրիգալար իսթէտիլին եէրտէ գուրապի-
լիւրսին: Պու եօլտա խուսուսա ճէնտէլլէրտէ
մէվճուտ ազիմ գուվլէթ պէօյիւք խըտմէթլէր
իճրա էթմէքտէ տիր: Աֆրիգանըն Զամպէլի
նէհրինին Վիքթօրիա ճէնտէլի պէյապան եէր-
տէ Ֆապրիգալար գալմագտա իլքէն՝ չիմտի անըն
գուվլէթի եիւղլէրճէ միլ ուղագտա պին տիւր-
լիւ իչլէր կէօրմէքտէ տիր: Քէգա Ամէրիգատա
նիաղարա ճէնտէլի 120,000 աթ գուվլէթի իշ
կէօրմէքտէ տիր, պու իսէ եէքիւն գուվլէթինին
սնճագ պէշտէ պիլի տիր, պիւթիւն սույու
չարիլարա չէվիլիւք օլալար ճէնտէլ գուրուր
վէ էհալի օլ հիյպէթլու կիւղէլ մէնգարէտէն
մահրում գալըր:

Թապիլի ազընթը գուվլէթի ազ օլան մա-
հալլարտա սույուն սաթհընը եիւքսէլլէթէք ի-
չիւն պէնտլէր հափըլըր: Ազտմէքի մէգալմէիդ-
տէ զիքը էթմիշ իտիք քի պու նէվպէնտլէր դը-
րատթա տախի պէօյիւք խըտմէթ էթմէքտէ տիր
լէր: Մըսըրըն Ասունա պէնտի զիքը օլունտու:
Հինտիսթանտա Պօմպայ էյալէթինտէ Լօյա պէն
տի տախի զայէթ պէօյիւք օլուպ՝ 834,000 էյ-
քըր արազի սըվարմայա վասիթա օլմուշ տըր:
Ախէր մահալլարտա իսէ ըրմագլարըն տէրին տէ
րէլէրինի սէտտլէր վասիթասըյլէ կէօլլէրէ թահ
վիլ էտիպ, թուղեան զէմանընտա պօշա կիտէն
սուլարը պիլիքտիլիւր վէ սօնրա իլթիգալընա
կէօրէ թարլալարա չէվիլիլիւր: Պունտա իսէ 2
իշ կէօրիւմէքտէ տիր. թարլայա կիտէն սու
կէօլլէն քէվէնկիլէրինտէն ազիմ պիւր թաղեիդ ալ
թինտա չըգմագտա տըր. պու թաղեիդին գուվ-
լէթլիլէ էլէքթրիք մաքինալարը իչլէտիլիյօր:
Էլէքթրիք՝ թարլալարա կէօթիլիլիլիւպ՝ չիֆթ
սիւրիլիյօր, թօխում էքիյօր, էքին պիլիլիյօր,
խարման էտիյօր, վէ արապալար իլէ մահսու-
լու պազարա նազլ էտիյօր: Թրամվէյլէր անըն
իլէ իչլէյօր, էվլէր վէ սօգալար թէնվիլ օ-
լունույօր, տիքիշ վէ տօգումա մաքինալարը
վէ պաշգա չօք նէվ մաքինալար հարէքէթէ գօ-
նուլույօր: Գայիֆօրնիատա պու նէվ սու գուվ-
լէթլէրինտէն հասըլ օլան 636,000 աթ գուվլէթ-
ի պաշլըճա զըրատթա խըտմէթ էտիյօր վէ
7200 միլ թէլ վասիթասըյլէ 800 միլ մէսաֆէ
իւղէրինտէ թէվիլ օլունույօր: Միւլթիմիէ Ա-
մէրիգատա 3500 միլ չըմէնտըֆէր խաթթլարը
էլէքթրիք իլէ իչլէյօր: Ֆրանսատա օն սէնէյէ
գատար 500,000 աթ գուվլէթի էլէքթրիքէ թահ
վիլ օլունուպ՝ 3600 միլ չըմէնտըֆէր խաթթլա-

ըննա սարՓ էտիլենէք տիր: էլէքթրիք վասի-
թասըլէ հաւատաքի նայթթօնէն քիմիալի թէր
քիլլէնէ իտիալ օլունուպ՝ զըրաաթա խըտմէթ
էտիյօր: Նորվէկիա ճէնտէլլէրինտէն 300,000
աթ գուվլէթի սալթ պու տաիրէտէ սարՓ օլու
նույօր: Քիմիալի թահլիլաթ վէ թէրքիպաթ է-
լէքթրիք վասիթասըլէ գօլայլաշմը տըր, ու-
ճուգ էլէքթրիք իսէ անճագ սու գուվլէթիլէ
մէյտանա կէլէպիլի:

Պիւթիւն տիւնեատա մէվճուտ սու գուվ-
լէթի 240 միլիօն աթ գուվլէթի թախմին օլու-
նույօր, էվէէվմ պունուէն անճագ 30 միլիօնու է-
շէ գօշուլմու տըր: Կիւն կէլէճէք քի հէփիսի
իշէլէճէք վէ արթըգ քէօմիլիէ տէ հաճէթ գալ-
մայանագ: Հէր իշ էլէքթրիք վասիթասըլէ
կէօրիլլէճէք, էվլէրիմիլ անըն իլէ գըղտըրըլպ
էքմէք վէ եէմէք անըն իլէ փիլէճէք: Պունճա
հէրարէթ վէ հարէքէթ իսէ սօղուգ սու ագըն-
թըրնտա մէվճուտ գուվլէթ սայէսինտէ օլա-
ճագ տըր:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Տիթրոյթ

ԷՄԻՆ ԹԱՐԻԳ

Պէօյիւք հարպ վէ թէհճիր պիր միւտհիշ
Ֆուրթունա կիպի կէլիպ կէշտի: Անըն նէթի-
ճէսի օլարապ էն զիյատէ խուրա ու խաշ օլան
դավմ պիլ օլտուգ: Սայըմըպ կէօրէ ինսանճա
էն չօգ զայաթը պիլ վէրտիք: Մալիյէճէ գայա-
թըմըգ տախի զայէթ աղիմ օլտու: Պագըլէ գալ
միմըղըն պէօյիւք պիր գըսմը Ֆարըլը մէմլէ-
քէթլէրտէ մուհաճիր տիր: Մուհաճէրէթ իսէ
էն էյի շարթլար ալթընտա պիլէ կիւճ վէ դայ-
րի թապիի պիր հայաթ տըր: Տէվամի վէ նիպա-
մի իշ միւլէքիլաթը, իաշէ վէ մէսքէն մէսէլէ-
լէրի անըն էն հայաթի կիւճլիւքլէրինտէն տիր:
Պունլարը սուրէթ ի քիսմիլէտէ հալլ էտէմէմէք
լիյին նէթիճէսի իսէ խասթալըգ տըր: Խասթա-
լըգ էնվաի նէվլէրիլէ Ֆիւլապը հարպըն տօղ-
րուտան վէ տօլայրտան պիլգէ պրապտըղը էն է-
լիմ նէթիճէլէրտէն պիրի տիր: Պու խասթալըգ-
լար արասընտա մուհիմ պիր եէր թութույօր
վէրէմ իլլէթի:

Պիլիմ իշիւն պու կիւն թարիֆի նագապիլ
պիր Ֆէլաքէթ շէքլինի ալմըշ օլան պու մէսէլէ
իլէ օլտուգճա օղրաշմըղը: Սէվինիլիք քի Պէյ-
րութտա պիր խասթախանէ թէէսիսի միւլէքին
օլտու: Աթիւտա տախի անա էշէտտ ի լու-

ղում վար իքէն անա մուվաֆֆագ օլամատըգ:
Շիմտիյէ գատար եափըլան՝ խայրիաճ տօսթ-
լար թարաֆընտան եօլլանըլան մահտուտ եար-
ալմլար իլէ խասթալարըմըղտան պագըլարընա
պիր միւտտէթ վէ պիր տէրէճէ մուվէնէթ էյ-
լէմէքտէն իպարէթ օլմուշ տըր: Պու թարիֆին
մէյտանա կէթիրտիյի պիր թագըմ էյի նէթի-
ճէլէր իշիւն սէվինիլիք:

Պիր գաշ սէնէլիք թէճրիպէմիլ պիլգէ կէօս-
թէրտի քի էմին թարիպ պու մուվէնէթլէրի-
միլի պիր ագ տահա էրքէն եափագըլըտա տըր:
Վէրէմին իլք տէվրէսինտէն տահա էվլէլէ կիթ-
մէլիլիք: Ատի խասթալըգլարա տիւշար օլուպ
էյի պագըլմայան վէ պատէհու եէթէր գատար
քէսպ ի իֆագաթ էյլէմէգտէն տիւշարըյա, իշէ
գօշմաղա մէճպուր օլան խասթալարըմըղը խու
սուսի իհթիմամ ալթընտա պուլունտուրմալը-
յիլ: Պու կիւն վէրէմին իլք տէվրէսինտէ պու-
լունտան պիր խասթայա վէրիլէն իքի ալըգ թէպ
տիլ ի հալա պիր սէնէ էվլէլէ գըսմէն կէշիւրմիշ
օլտուղու կրիփ, ինֆուլէնցա, վէ սաթլըճան
կիպի նագիք խասթալըգտան սօնրա վէրիլէ պիլ
սէյտի, իհթիմալէն պու կիւնքի աֆէթ հիշ մէյ-
տանա կէլմէյէճէք իտի:

Լաքին պու կիւն պիլգ պու եէտ ի մուվէ-
նէթին հաթթա պիր ագ տահա էվլէլէ ուղատը-
մասըն թէքլիֆ էտէճէյիլ:

Իշսիլիք վէ գարուրէթ պու կիւն պիլգիմ
խասթալըգլարըմըղըն էն վէխիմ եուվալարըն-
տան պիրի տիր: Շիմտիյէ գատար գաշարճա
խասթալարըմըղըն իւգէրինտէ կէօրտիւլիւմիլ
սրրա շու տըր: Իշ հաթթատա պիր եա իքի կիւ-
նէ տիւշէր, պագէն իսէ հաթթալար իլէ իշսիլ-
լիք վուգու պուլուր: Իշ տիւգէնսիլլիլիլ զըտա-
նըն նիղաթսըլ վէ նօգսանիյէթինէ եօլ աշար:
Վէ պէօյլէ պիր աիլէ էֆրատընըն եիւղիւնտէ
հէր կիւն մէյտանա կէլէն ճիկիւրուգ ալամէթ-
լէր անլէրին հանկը ճիհէթէ տօղրու կիթտիյի-
նի կէօսթէրիլ: Պունլար միւլմանաթ գուվլէթ
լէրի պիթմիշ օլուպտա ուֆագ պիր բիւգկեար
իլէ եէրէ տէօքիլէն կիւգ եափրաղարը կիպի
պիր սօղուգ եա պիր ուֆագ րահաթսըլըլէ իլէ
տիւշէրլէր: Նէրէտէ տիւշտիւքլէրինի տէ՝ ու-
նուլմամալըլըլ: Զէվալը պիր փարանկատա,
վէ Ֆագր ու գարուրէթին գուճաղընտա վէ վէ-
րէմ միքրօպլարըլա էյիճէ մէմլու պիր մու-
հիթ իշինտէ: Նէթիճէ գօլայճա թէսալվուր օ-
լունապիլիլ:

Պու կիւն էթրաֆըմըլտա նէ գատար Փա-

միլեալար պու միւտհիշ նօգթայա տօղրու եիւրիւմէքտէ տիրլէր: Ի չինտէ եաշատըղըմը մուհիթին եիւրէյի փարչալայան չօգ ածըլը հալլէթի վար տըր: Լաքին պու նօգթա էն ածըլըսը տըր:

Մուհաճիր մէրքէզլէրիմիդտէ վէրէմ իլէ օղրաշմանըն էն էմին թարիզի պու սընֆտայն մուհաճիրլէրիմիդին եարտըմընա եէթիւմէք տիր: Պաշգա վասըթա վէ մուսվէնէթլէրին էհէմմիյէթի ասլա ինքեար օլունամաղ: Լաքին իւսվսիյէ էտիլէն թարգտա տըր քի խասթալըղըն ասըլ մէնպալընա հիւճմ էթմիշ օլաճաղըղ: Պու սօն ալլար դարֆընտա կէօրտիւլիւմիւղ նիւշէ վադարարըն իւզէրիմիդէ պրադտըղը թէէսիւր նէթիճէսի օլարազ պիզ արթըգ էհէմմիյէթի սըրասըլլա պու նէվ եարտըմը հաթթա պիր խասթախանէ թէէսիսինտէն պիլէ էվվէլէ դօյօրուղ:

Վէրէմէ տօղրու կիտէն պու կիպի ֆէրտ վէ աիլէլէրի գուրթարմազ իշինտէ ֆիքրէ կէլէն մուհիմ պիր մէսէլէ թապիի փարա մէսէլէսի տիր: Իշսիղիք մէսէլէսինի հալլ էթմէք պիզիմ էմքեանիյէթլէրիմիդին խարիճինտէ տիր: Լաքին հիշ օլմազ իսէ իզթիտարմըղ տաիրէսինտէ շու հալտէ պուլունան մուհաճիրլէրիմիդէ փարաճա եարտըմ էտէպիլիւրիզ:

Քեաշքի Աթինա վէ Սէլանիք կիպի պէօյիւք մէրքէզլէրտէ պիրէր գուվվէթլի Ազգային Խընամատարութիւնումուղ պուլունասայտը, վէ աւրատա պիր խայրխաճ դաթլար վէ թէշքիւլաթլար թարաֆընտան միւհիմ մուհաճիրլէրիմիդ իշին եօլլանըլան իանէլէրին եէթիւնիւ եալընըղ անըն էլիլէ միւնասիւ պարգտա թէվզի էտիլէյտի: Եաղըգ քի հաղըր հալ ու քէյֆիյէթլէր ալթընտա պու էլզէմ թէշքիւլաթլըն վիճուտու էնվարի սէպէպլէրտէն միւմքին օլմամըլ տըր:

Սէվինիւրիզ քի Բարեգործական Ընդհ. Միութիւնըն չէհրիմիդտէ պուլունան չիւպէսի մահ տուտ պիր տաիրէտէ պու մագսէտէ գըսմէն խըզմէթ էյլէմէքտէ տիր: Լաքին իհթիյաճ աղիմ տիր, իմտի տահա կէնիշ տաիրէտէ վէ չօգ միգտարտա մուսվէնէթլէ լուղում վար տըր:

Պու մագսէտէ մուսվէնէթլէ էթմէք իսթէլէն հէր քէս՝ մէվճուտ թէշքիւլաթլարըն պիրի եա տիկէրի վասըթասըլլա քէնտի եարտըմըն պու միւհիմաճարա եէթիւտիւրէպիլիւր:

Ինճիլի ճէմասթլարըմըղ իշին սէօյլէյէրէք, Աթինատա տէօրթ պէշ վաիզլէրիմիզ, վէ

պէշ Աւետարանչուհիլէրիմիզ, Ամէրիզալը միսիօնարլար իլէ եհրիլէրտէն միւթէշէքքիլ միւթ թէլիթ պիր հիյէթին խտարէսի թահթընտա պիւլա թէֆրիզ ճիւմլէ մուհաճիրլէրիմիզ իշին միւմքին օլան հէր թարգտա ֆաիտէլի օլմաղա սայ էյլէմէքտէ տիրլէր: Սէվինիւրիզ քի պու ֆէսաքեար վէ կէնիշ դալպի իշինլէրիմիզ վասըթասըլլա Եէնի Եէմլիյէ կէօնտէրիլէն իանէլէր չօգ խանէլէրէ աղիմ պէրէքէթի մուհիպ օլմուլ տըր:

Միւհիմա պիրատէր վէ հէմշիլէրիմիզին իմտատընա եէթիւմէքտէ աճէլէ էտէլիմ: Հէր կիւն պիր տէրէճէ զիյատէ սարարըպ սօլան ֆիտանլարըմըղա՝ աճ իքէն եէթիւլէլիմ: Պու կիւնքի աճա էքմէք վէրմէք՝ եարընքի խասթայա իւլաճ վէրմէքտէն տահա էմին պիր թարիզ տիր:

Կ. Յ. ՍՈՒՄՊՈԼԻԵԱՆ

Աթինա

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ

ԲՈՒՍԻՍԱ ԱԻԼԷ ՀԱՅԱԹԸ

Աթիտէքի մալիւմաթ Սգրիպըրըզ մէճմուս սընըն Սեպա. նուսիսինտէն աիզ էտիլմիշ տիր: Մուհարրիւր Մ. Հուայթ օլուպ՝ Բուսիայ զիյարէթի էսնասընտա կէօրտիւլիւ վազըլարտան թօփլամըլ տըր:

«Բուսիանըն չիմտիքի աիլէ գանունլարընը անլամազ իշին ինգիլապտան էվվէլ ճարի օլան ուսուլլարը պիլմէմիզ լաղըմ տըր: էվվէլճէ նիքեաճ վէ թաթլիզ քիլիսէնին էլինտէ իտի, սիվիլ նիքեաճ մէնֆուր սայլըր իտի: Քէզալիք զայր ի մէշրու եօլտա տօղմուլ օլան չօճուղլար պիր մէլճա մահալինէ կէօթիւրիւլիւ օրատա մուգայլէտ կէօթիւր վէ պէօյիւտիւրէլիւտէ օղլանլար օրտուլա տաիլի օլուր, վէ գըղլար էվլէրտէ խըտմէթճի օլուրլար իտի: Օլ չօճուղլար տօղլուրան վալիտէլէրին էմլաք հուգուգուէնա իսէ էհէմմիյէթ վէրիլմէզ իտի:

1917տէ Պուշէվիլէր տէր հալ նիքեաճ վէ թաթլիզ նիգամլարընը իւան էտիլա՝ քիլիսէ նիքեաճըն լաղվ վէ սիվիլ նիքեաճը թէէսիւ էյլէտիլէր: Վէ պու նիգամլարտա պիր թաղըմ թատիլաթլէ 1927տէ րէմաի նիգամնամէյի իւան էյլէտիլէր: Եինէ տէ պու նիգամնամէյին պաղը ճիհէթլէրտէ նագըս օլտուղունու գապուլ իլէ անըն թէտրիճէն իքմալ էտիլէճէյինի մէմուլ է-

տէրէր: Վէ շիմտիլիք հէր սընֆ էհալի պու-
ոստուլտան մէմնուն կէօրիւնիւյօր:

Պաղը միսալար.—

Պիւր կիւն էօյլէտէն սօնրա սաաթ պէշտէ
պիւր օղլան պիւր գըղ կէլիպ նիքեա՜հ բուխսաթ-
նամէսի վէրէն մէմուրա միւրաճէաթլա էվլէն-
մէք իսթէտիքլէրինի տէֆթէրէ գայտ էտիպ՝
բուխսաթնամէյի ալըրլար: Օլ կիւնիւ սաաթ
5.15տէ թէքրար օլ իքի կէնճլէր աշնի մէմուրա
կէլիպ թալազնամէ իսթէրլէր: Պէօյլէ սըրա-
լարտա մէմուր սէպէպ սօրմաղ իսէ տէ պու քէր-
րէ սօրար: Գըղ տէր, «Պու կէնճ քէնտի վալի-
տէսի իլէ պէրապէր պիւր օտաւտա եաշար, պէն
տէ վալիտէմլէ պէրապէր տիկէր պիւր օտաւտա
եաշար ըղ: Քէնտի պիլիմ օտաւտա կէլիպ օրտա
եաշամաղա սէօղ վէրտի իտի. շիմտի պէնիմ
քէնտիլէրին օտաւտաւտա եաշամամր իսթէյօր:
Պէն պունա բաղը տէյիլ իմ. ալըրլաճաղըղ»:
Թալազնամէյի ալըր:

Էթթէսի սապա՜հ պու իքի թէքրար կէլիպ՝
նիքեա՜հ բուխսաթնամէսի իսթէրլէր: Իքի գայն
վալիտէլէր պիւր օտաւտա, քէնտիլէր տէ օլ պիւր
օտաւտա եաշամաղա բաղի օլմուշլար իմիլ: Բուխ
սաթնամէյի ալըրլար:

Նիքեա՜հ օլաճաղ օլանլար հիւքիւմէթին
գայտ օտաւտա իսմլէրինի գայտ էթմէքէ
նիքեա՜հ մէրասիմի պիթմիլ օլուր: Գատըն իս-
թէրսէ գըղ իսմի իլէ տէվամ էտէր, իսթէրսէ
գըղ իսմի իլէ գօճասընըն իսմիլի պիլիքիտէ
զուլլանըր, իսթէրսէ եալընըղ գօճասընըն իսմի
իլէ մարուֆ օլուր: Պունլար իսմլէրինի հիւքիւ-
մէթ տէֆթէրէ գայտ էթտիքտէն սօնրա պէրա-
պէր եաշամալը տըրլար: Նիքեա՜հըն մէշրու օլ-
մասը իչիւն իքի թարաֆ հուրէն ըյլլէրինի վէր
մէլիլէր, վէ մարուֆ իսաթալըղլարտան սալիմ
օլմալը տըրլար:

Թէէհհիւլիւն նէթիճէսիւնտէ չօճուղ օլմաղ-
սա թաթլիգ փէք գօլայ տըր: Պիւր էրքէք եա
գատըն թաթլիգ իչիւն եալընըղ պաշընա միւ-
րաճէաթ էտիպ՝ հիւքիւմէթ տէֆթէրինէ գայտ
էթտիլիւր վէ պու գայտ օլ պիւր փարթիլէ թէպ-
լիլ էտիլէրէք իշ պիթէր: Լաքին էկէր էրքէք
գատընա գատըր էթմէք իւղրէ թաթլիգէ միւրա-
ճաաթ էթմիլ իսէ, հիւքիւմէթ մէսէլէյի էլէ
ալըպ էրքէյէ ճէղա վէրիւր: Միւսլիմանըն պի-
րի եաշըր գարըսընը պիւր Երկուշաբթի սապա՜հը
թաթլիգ էտիպ՝ պիւր կէնճ գըղ իլէ էվլէնիւր: Օլ
կիւնիւն աղչամընտա պու գըղը թաթլիգ էտիպ,
տիկէր պիլիլէ էվլէնիւր: Ուրբաթ սապա՜հընտա

պունու տա թէրք էտիպ՝ տիկէր պիւր գըղ իլէ
էվլէնիւր: Նիհայէթ իւք իւզ գարըլար իթթիֆադ
էտիպ ատէմի հիւքիւմէթէ թէսլիմ էտէրլէր:
Իւզ սէնէ մահպուսիլէթէ հիւքմ օլունուր:

Էվլէնտիքտէն սօնրա չօճուղ օլուրսա թաթ-
լիգ գօլայ օլմաղ: Ատէմ քէնտի իրատընըն իւզ-
տէ պիլիլի չօճուղա վէրմէլի տիւր, չօճուղ 16
եաշայանա գատար: Պունտան մատա, եաշաւըղ
լարը օտա, գարըլա տիւշէր: Էրքէք թէքրար էվ-
լէնիւր օտաւտա տա չօճուղու օլուրսա, թաթլիգ
տէ գաղանճընըն տիկէր սիւլսիւ տէ պու գարը-
լա կիտէր:

Էկէր վալիտէյնին իքիսի տէ չօճուղա մու-
ղայէտ օլմաղա դայր ի մուղթէտիւր իսէլէր,
հիւքիւմէթ չօճուղը պիւր եթթիմիսանէյէ կէօն-
տէրիւր: Սիվիլ նիքեա՜հտան սօնրա քիլիսէտէ տէ
նիքեա՜հ օլմաղա հուրը տըրլար: Քէօյլէրտէ էք-
սէրիյէ պէօյլէ եաթիւյօրլար:

Հիւքիւմէթ չօճուղ տիւշիւրմէյի տէ նիգամ
ալթընա ալըպ մէշրու գըլմըլ տըր, չու գատար
քի պիլիլինի էլան 3 չօճըղը վար իսէ օտան սօն-
րա սըղթ թէճվիլ էտիլիւր: Ֆէքթըրիտէ իչլէյէն
19) եաշընտա պիւր գըղ իքի սէնէտէ տօղուղ գօ-
ճայա կիթմիլ տիւր: Լաքին պու կիպի հալլար
նատիւր կէօրիւլիւյօր: Պաղը տաթիլէրտէ թաթ-
լիգ 100տէ 60ա եթթիլիւյօր: Քէօյլէրտէ նիսպէթ
փէք աղ տըր:

Պէօյիւք չէհրլէրտէ մէսքէնլէր փէք աղ օլ-
աղընտան նիչէ տէֆա պիւր գաշ զէվճ զէվճէ
պիւր օտաւտա սաքին օլմաղա մէճպուր օլույօր-
լար: Պունտան տա պիթթապի պիւր չօղ տիւղէն-
սիլիլիլէր մէյտանա կէլիյօր:»

Բուսլար պու նէվ ալիլ նիգամլարընըն տէ-
վամընա բաղը օլույօրլարսա տէյէճէք եօղ. լա-
քին պիլիլէ տէ պու հալլարըն ալիլ հայաթընըն
թէմէլիլի իսարապ էթմէքտէ օլտուղընա շիւպհէ
եօղ տըր: Պունլար էհալիլի տահա գիյատէ հայ-
վանի պիւր իճթիմաի հայաթա կէօթիւրմէքտէ
տիւրլէր: Վէ Հայաստանտա պուլունան միլլէթ-
սաշարըմըղըն պու միսիլիւլ թէէսիլիլէր ալ-
թընտա եաշամաղտա օլտուղլարընըն տիւշիւն-
աիւքճէ գալպիմիլ քէտէր իլէ տօլմագտա տըր:

ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆԸՆ ՍԻՒՐԻԱՅԱ ՕԼԱՆ
ԶԻՅԱՐԷԹԻ

Հիւշ շիւպհէ եօղ քի Վիւր. Փափագեանըն
իւշպու գիյարէթի պիւր չօղ տուա, ումումի հաու-
րէթ վէ տաիմի իհթիյաճաթա վէրիլէն ճէվապ

օլմուշ տըր: Միւմարիէյն Ապրիլ 23տէ Պէյրուժ Միուժիւն Մէճլիսինտէ խըտմէթինի պաշլայապ սթասիօն տախիլինտէ մէվճուտ պիւ ճիւմլէ քիւլիսէլէրի, քէզա Իսքէնտէրուհտան պէտ իլէ Սիւվէյտիա վէ Գէսապ հէվալիսի տէ իշինտէ օլտուղը հալտէ, Հալէպ սթասիօնուհա մէնսուպ հէր քիւլիսէյի գիյարէթ էյլէտի: Իշպու մահալէրի մէշգ էթմէք, տախիլի միւլէքիլաթը հալլ էթմէք, խըտմէթլէրինի թագտիր վէ ճիւմլէյի թէսէլի վէ թէշվիգ էյլէմէք էմրինտէ պէօյիւք էհլիյէթ, զանիմէթ վէ միզաճտանլըգ իպրազ էյլէտի:

Պուհտան 22 սէնէ էվլէլ միւմարիէյն Այն-թապտան Ամէրիգայա կիտէր իքէն Փրօֆ. Ալլիքսան Պէզճեան անըն ալտէթ էտէճէյինէ տա-լի իւմիւտիւնիւ չու վէճհլէ պէյան էթմիլ, եա-նի «Իշիթտիյիմիլգէ նազարէն Ամէրիգատա ճէ-միյէթլէր ուզուհ վաղլարա թէհամմիլ էտէմէ-տիյինտէն, վաիլէր 20-30 տազիգէլիք վաղլար իլէ իշի պիթիլիյօր իմիլէր: Մատէմ քի սէն տէ գըսսա վազ էթմէյի պիլմէգսին չիւպհէ եօգ քի էհալի սէնտէն օսանըպ պիր վաիօրա գօյա-գազ կէրի պիլգէ կէօնտէրիլէր» տէմիլ տիր:

Պիւմէզ իգ Ամէրիգատա հէր վաիլ տէ մի գըսսա վազ էտէր, վէ քէնտիսի նէ գատար սէօյ լէր իտի, լաքին Սիւրիատա սըճազ իգլիմէ, վէ գըսսալմը կիճէլէրէ րազմէն՝ միւսթէմիյուհա գըսսա, լաքին սատթճա պիր, պիր պուչուգ սա-աթ թուլուհտա վաղլար վէ նութգլար էյլէտի: Մանատար միւլապաթլար, միւլֆիտ սէօսպէթ-լէրտէ պուլուհտու, Այնթապ Իքինճի Գիլիսէնին պէօյիւք պազիյէսի իլէ կէօրիւշիւպ միւլէնէվ-վի վարա մէսէլէլէրինի մագուլ վէ միւլֆիտ թարգտա թէրթիպ էյլէտի, օղլան վէ գըզլարըն Չոնասիրազ Շիրքէթլէրինտէ վէ հաֆթա ա-րասը վէ Կիրակի մէքթէպլէրինտէ եէնի նէսլէ խըտմէթլէր էյլէտի, վէ Հալէպտէ վաիլլէրէ մախսուս «եապ մէքթէպլինտէ» (Յուլիս 23-30) գըրգ պիր սէնէլիք վաիլլիք հայաթընտա էտին. տիլի մէշգ վէ թէճրիպէքեարլըզն մահաուլու օլան նութգլար վէրտի, խըսըմ վէ տօսթլարը-նըն իպրամլէ օլան տալէթլէրինի գապուլ է-տէմէյէճէք տէրէճէտէ քէնտի քէնտինի տօղրու-տան րուհանի իլէ, վէ գարուրի սալարըլ Փարզ լարըն իճրասընա հասը էթտի: Պիր սէօգ իլէ քիւլիսէլէրէ եէնի պիր խըզ վէրիպ պիր թագըմ աշրգ գափուլար կէօսթէրտի:

Միւմարիէյն Փրօթէսթան վաիլի իսէ տէ, պիր թէք մէգհէպին տէյիւ, իլլա պիւլիւն միւ-

լէթին մաշուգու վէ պէշէրիյէթին խատըմ օլ-մագլէ թէֆէրիւգ էյլէտի: Վալլտէ քիւլիսէյէ թաշտըղըմը մուհապպէթ վէ իշտալըգ րու-հուհու թայիպ էթմէտիքտէն մատա թէշվիգ եօլլու խիթապլարտա պուլուհտու, վէ իշտալը գըն հէմ գապիլ հէմ տէ գարուրի օլտուղընը տիկէր թարաֆըն գըլաղուղլարընա թէլլին էյ-լէտիյինի տէ իլալէ էյլէտի, վէ կէօսթէրտի քի պիւլիւն պէշէրիյէթէ տօղրու աղիմ մէսուլի-յէթլէր միլլէթիմիլի պէքլէմէքտէ տիր: Թիւրք ճէ, էրմէնիճէ վէ ինկիլգճէ լիսանլարընա օլան հաքիմիյէթի սայէսինտէ քէնտի փէյզամընը կէնիլ տաիրէլէրտէ նէշը էտէպիլտի: Արապ, Սիւրեհանի վէ Լուսաուրչահան քիւլիսէլէրինտէ, «Գրիստոսասիրաց», «Ուսուհնասիրաց», Դաշ-նակցական, Հնչակեան, Բարեգործական, Այն-թապ Հայրենակցական շիրքէթլէրինտէն նէրէ-տէ տալէթ օլուհտու իսէ գապուլ էտիպ՝ վազ վէ խիթապ էյլէտի, թէճէմմիւ մահալլէրինի «Հազա, Հազա» տօլտուրան ճէմիյէթլէր տաղը-լըր իքէն տտէմլէրէ պէօյլէ գուտարէթ վէրէն Ալ-լահը ումուհէն թագլիմ էթմէքտէ իտիլէր:

Լաքին քիմ պիլմէզ քի «Իլլէյն տէմիր ր-շըլար», ամմա աշընըր տախի: Չանն էտէրսին պուհու պիլմէյէն սալթ քէնտիսի իտի, էօմ-րիւնտէ խասթալըգ պիլմէյէրէք Յօինճի սին-նինէ չըգմըշ պիր քիմսէ միւլֆիտ օլմագ սէվտա սը իլէ թուլթուտուղը պիր սըրատա էլպէթտէ եօրուլմագ հազգընտա չօգ տա տիւլիւնէմէզ: Լաքին կիթ կիտէ խըտմէթին սէֆասը Փարզա իլէհալվիլ էթմէյէ, վէ արգուսուհա րազմէն եօրուհուլըգ ալամէթլէրի կէօրիւնմէյէ պաշա-տը, պուհա կնտիլէ իլէ սէյր էտէն տօսթլարը քէնտինէ միւլէրիւրէն թէլլին էթտիլէր իսէ տէ «Պէն եօրուլմագ իւլիւն կէլտիւմ, ֆարգըն իմրասը իլլէ տիւլէր» տէմէքտէ իտի: Իմտի րա հաթլանմաղա վազթ վէրմէքսիլ Փարզ հիսս էյ-լէտի քի միլլէթինտէն չօղլարա մէզար օլմուշ օլան Տէր Չօր հէվալիսինի տախի գիյարէթ էյ-լէսին: Պէօյլէճէ Բազդա, Թէլէմէն, Տէր Չօր, Շէթթատիյէ, Հասիճէ, Թէլպրազ վէ Գամըշ-լրյատէք կիտիլ մուգաթէլէ մահալլէրինի կէօր տիւ: Կիւնէշտէ եաթան էրմէնի քէմիլլէրին-տէն, Իսլամ կէլիտէ գալան գըղլարտան, Արապ ահվալինէ ալըմըշ օղլանլարտան, վէ էօլիւմ-լէրտէն գուրթուլմուշ կէնճէրտէն նիշէլէրինի կէօրտիւ: Պազը մախուլ նազլիյէթլէր իշիթ-տի, չէօլիւն սէֆալէթինէ, կիւնէշին հէրարէ-թինէ րիւզկեարըն չիտտէթինէ ահեհա օլտու,

Իշպուռ շէյլերին վիճուտ վի ազլընէ պրագաղըլը թէճսիր նէթիճէսի դայիֆլէնտի, վէ Իսքէնտէ-րուն սէմթինտէն ալմըլ օլտուղը մալարիա միգ-րօպլարը մէյտան պուլուպ' քէնտինի պիր դաշ կիւն իսսթա էթտի իսէ տէ երինէ տէ մէսուր օլտու, զիրա անճագ պու եօլ իլէ էրմէնիլէրին սէֆալէթինի անլամագ քէնտիսի իշիւն միւմ-քին օլտու: Իշպուռ մահալլէրտէն էքմէք չըգար-մաղա չալլընէն էրմէնիլէրէ ազ չօդ սէօյլէմէյէ վէ սէօհպէթ էսնասընտա տահա եիւքսէք իթի-մատ վէ խըտմէթ հայաթընա տալէթլի օլտուգ-լարընը պահա էթմէյէ ֆուրսաթ պուլապլիտի:

Շիմտի Սիւրիաճա օլան տէվրինի խիթամա Կէթիւրմիլ օլուպ' «Բիլիսէնի Մագսէտի» հագ-զընտա վաթղէրէ սօն նութգուլու էթտիքսէն սօնրա, հէրարէթ նէթիճէսի օլարագ լահաթլըդ ալմաղա մէճպուր օլտու: Տէմէք օլույօր քի Ապրիլ 21 — Յուլիս 30-տէք Սիւրիատա կէշիւ-տիլի միւտտէթ զարֆընտա 29 մահալլէրտէ խըգմէթլէր կէօրմիլ տիր: Պունլարտա 20 մու-հիմմ մէճլիսլէր էթմիլ, 81 տէֆա վազ վէրմիլ, 82 տէֆա նութղլար էթմիլ, վէ 19 տէֆա Հա-յոց եկիղեցիլէրտէ վազ հա նութգ էթմէյէ ֆուրսաթը օլմուլ տըր:

Իշպուռ խըտմէթլէրին նէթիճէսի նէ՞ օլտու, քի՞մ տէյէ պիլիւր: Իշիթտիմ քի Այնթապտա պիր քիմսէ եօլտա Տր. Մէրիլէ թէսառըֆ է-տիպ «Միւժտէ սանա, պէն պու կիւն թէվպէ էթտիմ, պիլիւրմիսին նէտէն, պունտան սէֆիզ սէնէ էվվէլ Փրօֆ. Գրիգորեանըն վէրտիլի պիր վազ պու կիւն խէլասըմա վասիթա օլտու» տէ-միլ տիր: Իմտի Վեր. Փափագեանըն վաղարը լճէպա դաշ սէնէ սօնրա վէ քիմլէրին խէլա-սընա վասիթա օլաճագ տըր: Լաքին սալթ հալ ր հաղըրտա տուրուպ սէյր էտէն պիլի տէյէ-պիլիւր քի վիէք չօղլարը միւմալիլէյհի տինլէմէք-լէ սալթ Վեր. Փափագեանը կէօրիւպ հայրան դալտըլար: Նիշէլէր անտէ քէնտիլէրին դաաֆ վէ աճղիլէթլէրին կէօրմէքլէ հասէտ եա հոս-րէթլէ մէմլու օլտուլար: Պաղըլար տա անըն վիշղամը վասիթասըլլէ Ալլահը կէօրմէյէ, վէ կէօնէնմէյէ ֆուրսաթիւպ օլտուլար: Սահիհ տիր քի մէղաղընը խօշնուտ էտէն, եախօտ ա-ղըլճա եա բուհճա իսթիֆատէ էտէն հէր ֆէրտ միւմալիլէյհին զիյարէթինտէն մէմնուլ օլմուլ, վէ թէշրիֆինի թէսհիլ էտէն քիլիսէսինէ, Մի-սիս Փափագեանա վէ սաիւր տօսթլարա միւնէթ-սար օլմուլ տըրլար: Իղգէթ Րապպա մախսուտ տըր:

Իմտի պիր քիւշիւք, պիր տէ պէօյիւք իքի սիւալ ֆիքըլէրի մէշղուլ էթմէքտէ տիր, Բիւ-չիւֆ սիւալ. — Մէմլէքէթլէր, միլլէթլէր, մէգ-հէպլէր, շիւքէթլէր վէ ֆէրտլէր օրթասընտա տուրապիլէն, ճիւմլէյի սէվիպ ճիւմլէ թարա-ֆընտան սէվիլէրէք խըտմէթ էտէպիլէն պէօյլէ պիր իշճի աճէպա նի՞շիւն տահա էրքէն կէլ-մէմիլ, հախօտ կէօնտէրիլմէմիլ տիր: Պէօյիւ-նիւֆ սիւալ. — Միւմալիլէյհին խըտմէթինին վիւ-սաթ վէ էհէմմիլէթինի շիմտի վաղրա հալին-տէ կէօրէն Ամէրիգատաքի տօսթլարըմը աճէ-պա անը պիղէ պիւթիւնէն հէտիլէ էթմէնին պիր խօլունու պուլամաղլար մը: «Իմտի անա՛ եա Րապպ, պիղէ պու էֆիլէյի տաիւմա վէր տէտի-լէր:» Յոլհ. 6. 34:

ՍԻՍԱՍԻ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիգատա պու սօն հաֆթալարտա մէմ-լէքէթին պաղը գըթալարընտա պօլ պօլ եաղան հաղմուր գօրաղլըղըն շիտտէթինի պիր տէրէ-ճէ թախֆիֆ էթմիլ իսէ տէ, նիշէ եէրլէրտէ վիյան զիյան տըր, վէ էհալիլէ մուլէնէթ էմ-րինտէ հիւքիւմէթ քէնտի թէրթիպինի տէվամ էթմէքտէ տիր: — Ալման թէյյարէճի Վօն Կրօնօ Ալմանիատան չըգըպ շիմալտան Կրինլանտ իւ-զէրի Նիւ Եօրգա ուշմուլ տըր: Օգոստոս 28-տէ Նիւ Եօրգ շէհրի գափտան Կրօնօ իլէ բէֆիլէ-րինի բէամի պիր նիւմայիլլէ իսթիպալ էյլէ միլ վէ պու սէֆէրլէրինին ֆէննէ վէ պէյն էլ միլլէ թիճարէթէ իֆա էյլէտիլի մուհիմմ խըտմէթտէն տօլայը անլէրի սէնա էյլէմիլլէր տիր: — Գէզալիք Գօսթ վէ բէֆիլի Պէլլօնթ Փարիզտէն չըգըպ 37 սաաթտա ուշարագ Սեպ-տեմբեր իւշտէ Նիւ Եօրգա եէթիլմիլ տիր-լէր: — Նիւ Եօրգտա մուհիմմ պիր մէմուրիլէ-թէ թային օլունան պիր գաթըն օլ միւնասէ-պէթլէ բիլլէթ վէրմիլ օլտըղընա վէսվէսէ է-տիլէրէք մէհէքմէյէ կէթիլիլմիլ իտի: Մէհէք-մէ անը պէրաէթ էյլէտի: Պու պէրաէթին տօղ-րու օլմատըղընը հիսս էտէն պաղը սիթիղընլար էյալէթին վալիսինտէն՝ պու մէսէլէյի վէ ալէլ իւմիւմմ Նիւ Եօրգ մէհէքմէլէրինտէ կէօրիւ-լէն գուսուրլու իտարէյի թէֆթիլ էթմէսինի իրալէպ էթմէլէրի իղէրինէ վալի Մր. Րուղէ-վէլթ մէսէլէյի ճիտտէն էլէ ալլըպ թահգիգաթա պաշլամըլ տըր: Նիւ Եօրգ շէհրի Տէմօգրէթիք ֆրըգանըն ձէրքէղի հէյէթի օլուպ՝ «Թամանի

Հօլ» թապիր օլունան նուֆուզու պիր հէյէթին թահթ Ե թէկսիրինտէ իտարէ օլունտուզու ի-
չիւն պու թէհարրի շէհրին շիմտիբի իտարէսի-
նին պիր նէվ մուհաքէմէսի կիպի թէլազզը օ-
լունմագտա տըր:— Ճէնուպի Ամէրիգանըն պա-
ղը ճիւհարրիյէթլէրինտէ սիյասի լահաթսըզ-
լըզլար զահիր օլմուշ տըր: Ճէնուպի Ամէրիգա-
նըն զարպի սահիլինտէ պուլունան փէրու նամ
ճիւհարրիյէթլէրինտէ պու արատա սիյասի պիր
թէպէտտիւլ վուզու պուլույօր: Օն պիր սէնէ-
տէն պէրու օլ մէմլէքէթի պիր տիգթաթօր մա-
զամընտա իտարէ էթմէքտէ օլան Լիկուիա ա-
լէյհինտէ պիր հարաքէթ պաշլայըպ՝ Օդոստոս
25տէ անըն իսթիֆասընը թալէպ էթմիշլէր
տիր: Լիկուիա ըիյասէթ քիւրսիւսիւնիւ թէրք
վէ Ֆիրար էթմիշ, վէ ճէնէրալ Փօնաէ անըն եէ-
րինէ հիւքիւմէթին իտարէսինի էլինէ ալմըշ
տըր: Մէմլէքէթին փայլթաթիւթը օլան Լիմա-
տա Փարզլը Փըրզարար արասընտա գանըլ միւ-
սատէմէլէր տաթի վուզու պուլմուշ տըր, նի-
հայէթ մէմլէքէթտէ սիւքիւնէթ ճարի օլուպ՝
եէնի հիւքիւմէթ իտարէ ի ումուրա պաշլամըշ
տըր:— Արճէնթինտա ըէիս Իրիկօյէն 1916տա
ըէիս օլուպ ալթը սէնէ խըտմէթ էթմիշ իտի,
1928տէ թէքրար գանտիտա օլուպ պէօյիւք էք-
սէրիյէթլէ թէքրար ինթիսապ օլունմուշ իտի:
Լաքին իտարէսինտէ միւսթէպիտանէ իշլէտիլին
տէն վէ էյալէթլէրին իշլինէ գարըշտըղընտան
ալէյհինտէ մուսալէֆէթ ուլանմըշ տըր: Պու
քէրէ Պուէնսո Այրէստէ ըէիս ալէյհինտէ մու-
հիմ պիր իսթիւլալ գուհուր էթմիշ վէ քէնտինէ
գատտ էտիլէճէյի թէվաթուր էտիլիյօր: Պու
թէհիւքէ հիսս էտիլտիլինտէն ըէիսին խանէսի
խուսուսի թարգտա մուհաֆազա ալթընա ալըն-
մըշ վէ պազը տաթիլէրտէ էփէյի պիր ըահաթ-
սըզլըք վուզու պուլմուշ տըր: Լաքին շէհր ա-
սայիշ իւզրէ տիր: Վէ ըէիս իտարէ ի հիւքիւ-
մէթի քէնտի եէտինտէ հըֆզ էտէպիլմիշ տիր:

Ինկիլթէրրատա Լիպըրէլ Փարթինին ըէիսի
Լօյտ ձօրճըն ՄազՏօնալտ իլէ պիր իթիլաֆա
կէլիպ՝ պու իքի փարթիտէն իպարէթ պիր ի-
տարէ մէյտանա կէթիւրմէյէ չալըշտըղալըք սէօյ
լէնիյօր: Շիմտիլէք փարլամէնթտէ իւշ փարթի
վար տըր, Ամէլէ Փարթիսի քի ըէիսի ՄազՏօ-
նալտ տըր, Լիպըրէլ (Ագատական) Փարթի քի
ըէիսի Լօյտ ձօրճ տըր, վէ Գօնաէրվէթիվ (Մու-
հաֆազաքիար) Փարթի քի ըէիսի Մ. Պօլտը-
ւին տիր: Պազըլար գանն էտիլիյօրար քի չօք կէշ-
մէզտէն պու իւշ փարթի՝ իքի գուլվէթլի փար-

թի շէքլինի ալարազ պիրի հիւքիւմէթ տիկէրի
մուխալիֆ օլաճազ տըր:— Ճէմիյէթ ի Ապվա-
մըն մանտէյթլէրէ նէզարէթ էտէն գօմօսիօնը
ինկիլիպ հիւքիւմէթինին Պաղէստինտէքի ման-
տէյթ մէսլէյինի իքի խուսուստա փէք շէտիտ
պիր սուրէթտէ մուսալէզէ էյլէմիշ վէ կէշէն
սէնէքի իղթիշաշաթըն մէսուլիյէթինին էփէ-
յի պիր գըսմընը ինկիլթէրրանըն սու ի իտարէ-
սինէ աթֆ էյլէմիշ տիր: Հէյէթ ի մէզքիւրէնին
էֆէքարընճա ինկիլիպ հիւքիւմէթի մէմուրի-
յէթինտէ ուլանըք պուլունուպ տա թէհիւքէյի
էվլէլէճէ կէօրէմէմիշ վէ իթիլալ պաշլատը-
ղընտա էլտէ քիֆայէթ միգտարը ասքէրի վէ
փօլիս գուլվէթի պուլունմամըշ տըր: Պու գու-
սուր նէթիճէսի օլարազ նէ Նէհուտիլէր նէ տէ
Արապլար ինկիլիպ իտարէսինտէն քէնտիլէրին
հազգ իւզրէ մէմուլ էթտիլէրի նէթիճէյի էլ-
տէ էտէմէմիշլէր տիր: Պունա ինկիլիպ հիւքիւ-
մէթի շէտիտ պիր լիսանլէ ճէվապ ը ըէտտ վէր-
միշ վէ գօմօսիօնըն գարարընըն պիթարաֆ օլ-
մատըղընը իտաիս էթմիշ տիր:— Հինտիսթա-
նըն շիմալ ը զարպ հուսուտունտա պէտէվի գա-
պիլէլէրին չըզարաղըք ըահաթսըզլըք էլան տէ-
վամ էտիլիյօր: Մարուֆ Խիպէր կէշիտի տէնիլէն
տէրպէնտ մէզքիւր հուսուտը մուհաֆազա է-
տէր: Լաքին պու տէրպէնտին էթրաֆընտաքի
տաղլարտա «Փաթհան» թէսմիլէ օլունան պիր
թազըմ պէտէվի աշիլթէթլէր սաքին օլուրլար քի
տնլէր միւսլիման օլտուզլարը իշլին Հինտի-
լէր վէ ինկիլիպլէր ալէյհինտէ տէրին պիր խու-
սումէթ պէսլէրլէր, վէ քէնտիլէր պէտէվի վէ
ճէնկիւմվէր օլտըզլարընտան Հինտ հուսուտու-
նա հիւքիւմ էտէրէք քէօյլէրի վէ շէհրլէրի եաղ-
մա էթմէյէ ալըշմըշ տըրլար: Ինկիլիպ հիւքիւ-
մէթի՝ հուսուտը պունլարա գարըն մուհաֆա-
զայա չալըշըր վէ պունլարըն չօգլուզու վէ տաղ
գօվուզլարընտաքի մէսքէնլէրինէ հիւքիւմ էթ-
մէնին միւլէքիլիլի սէպէպիւնտէն ինկիլիպլէրէ
էփէյի պաշ աղընըր վէրիլլէր: Պու քէրէ պու
գապիլլէլէրին էն գուլվէթլիսի օլան Աֆրիտի-
լէր հուսուտա թէսալիւթ էթմէքտէ տիրլէր:
Թիւրքէճէտէ գալիմ պիր ատէմ իշլին, «Աֆրիթ
քէսիլտի», տէրլէրսէ պոնու օլ վահշի գապի-
լէնին վահշէթընտէն ալմըշ տըրլար: Պազը պաշ
գա գապիլլէր տէ Հինտիսթանըն պիր փարշա
գարընըք աշվալինտէն սէվք օլունարազ Աֆրի-
տիլլէրլէ պիրլէշմիլլէր վէ հուսուտտան իշլ-
րիյէ հիւքիւմլէր եալմազ իսթէյօրլար: Ինկի-
լիպ հիւքիւմէթի պունլարլէ ճիտտէն օղրաշմա-

յօրլար, տիկէր թարաֆտան թիւրքիւն կէօղիւ-
իրան Ատրպայճանընտա օլտուղունտան օրայա
պիր չիլի սօգար կիպի ալաղընը սօգմադ իսթէ-
յօր: Թիւրքիա ճէնուպտա քէնտի հուտուտուն-
տան պու Մագուլա մուգապիլ պիր միգտար ա-
րազի Իրանա թէրք էթմէյէ հազըր օլտըղընը տա
իւսվէ էտիյօր: Թիւրք իլէ Իրան արասընտա
պիր իթիլաֆ հասըլ էթմէք իչիւն Բուսիանըն
թէվասուլ էտէճէյի տէ սէօյլէնիլիյօր: Տիկէր
թարաֆտան Ալմանյար պու Բիւրտ իսեանընտա
ինկիլթէրլանըն փարմաղընը կէօրիլյօրլար:
Կէօյա քի մարուֆ Մ. Լօրէնս պու արատա
Բիւրտէր արասընտա պուլունույօր իմիլ: Պու
լիվայէթլէր պիլա չիւպհէ պիէսաս տըր: Վէ
լաքին շու սահիւս տիր քի Բիւրտ իսեանընը պաս
տըրմադ զանն օլունտուղու գատար գօլայ օլ-
մայաճադ տըր:— Իսթամպուլտա չիմտիյէտէք
80 ճամի եա հէտմ էտիլմիլ եա տա պաշղա մադ-
սէտլէրէ գուլլանըլմագտա իմիլ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Կիրակի մէքթալէրի իչիւն Կոնդակ. — Պու
եագընլարտա Սիւրիատա Լուս. քիլիսէլէրտէ
Կիրակի մէքթալէրի աշըլմագտա օլտըղընտան
պաղըլար պունը միլլէթին էճնէպիլէլմէսինէ
պիր ալամէթ սայարագ՝ թագպիւս էթմէքտէ
պուլունտուլար: Կիլիկիա Կաթողիկոսը Վեհ.
Սահակ Բ. պիր կոնդակ նէլը էտիլպ՝ Կիրակի
մէքթալէրին լուղումունը կէօսթէրմիլ Վէ
էհալիյի պու մէքթալէրի թէրվիճ էթմէյէ
թէլվիլ էյլէմիլ տիր: Վեհափառ՝ միլլէթիմիլ
սրասընտա ախլազի Վէ րուհանի տաիրէտէ կէօ
րիլէն տիւչիւլէ նազար ք տիգգաթ ճէլպ էտիլպ՝
պու ահվալըն իսլահը իչիւն էն միւստիր չարէ
Կիրակի մէքթալէրի օլտըղընը կէօսթէրմիլ Վէ
գատիմ հայրապետլէրիմիլին միլլէթի պու եօլ-
տա եանի էհալիյէ Բիթապ ք Մուգատտէսի թա-
լիմ էթմէքլէ խըտմէթ էթտիլէրինի զիքը իլէ
պու կիւն պիլիմ տախի միլլէթի թէհտիտ էյլէ-
յէն սու ի թէհտիլէրէ գարըլ անճադ պու եօլ-
տա մուվաֆֆադ օլապիլէճէյիմիլի պէյան էթ-
միլ տիր:— Էջմիածին Կաթողիկոսընը ինթի-
լապը իչիւն էջմիածինտէն լազըմ կէլէն եէրլէ-
րէ տալէթնամէ շրջաբերականը կէօնտէրիլմիլ
տիր: Պունտա՝ ինթիլապըն Հոկտեմբերտէ Վէ
էջմիածինտէ իճրա օլունաճաղը Վէ մուրախիաս
լարըն նիգամի վիլէ իլէ կէլտիլէրինտէ Հա-
յաստանա գապուլ օլունմալարընա պիր մանիէ

օլմատըղը, Վէ ինթիլապըն հուրրէն իճրա է-
տիլէճէյի, Վէ ինթիլապըն մուվաֆֆադիլէթի-
նի թէհմին իչիւն հէր պիր սուհուլէթին Վէրի-
լէճէյի թէհմին էտիլմիլ տիր: Հաթթա օլ իճ-
թիմատէ քիլիսէճէ իսլահաթըն պիլէ մէվղու ք
պահա օլմասընա միւսատտէ էտիլմիլ տիր:—
Օգոստոս 27տէ Տօգ. Տ. Ուսյիլի Ֆիւճէթէն
Վէֆաթ էյլէմիլ տիր: Պու զաթ փրօֆ. Հայ-
կաղեանըն Գօնիա Գօլէճինին միլլէվէլլէր հէ-
յէթինին րէիսի օլուպ՝ անըն իչիւն կիւղէլ պիր
սէրմայէ թէտարիք էթմիլ իտի: Վէ պու կիւն-
լէրտէ թէքըրար 100,000 տօլար գատար պիր
մէպաղ թօփլայըլ՝ Գօնիա Գօլէճինին զիքընի
իպգա էթմէք իլզրէ անըն իրատընը էրմէնի
կէնճէրին թալիմ ու թէրպիլէսինէ վազֆ էթ-
մէք իլզրէ ճիտտի թէչէպիլստտէ պուլունմուլ
իտի: Միւմաիլէյ 50 սէնէ էվլէլ Եէյլ իմ ի
իլահի մէքթալինտէ Յ. Գ. Գրիգորեանըն սընֆ
արգատաշը իտի:— Վեր. Մ. Կ. Փափազեան
Սիւրիատա օլան եօլմուլըլարընտան Վէ իճրա
էթտիլի խըտմէթլէրտէն փէք եօրուլմուլ, խու-
սուսա Տէր ի Զօրա օլան սէֆէրինտէն փէք միւ-
թէհտիր օլարագ Հալէպտէ պիր փարչա նամի-
ղաճըլդ հիսս էթմէքտէ օլմուլ իսէ տէ թէզլիյէ
քէսպ ի իֆաղէթ էտիլպ՝ զարպա տօղրու եօլ-
մուլըլունա միւսալէրէթ էթմիլ տիր: Սեպ-
տեմբերին իպթիտալարընտա Նիւ Եօրգտա օլա-
ճաղը մէմուլ տըր:— Իսթամպուլտա էմանուէլ
քիլիսէսինին չօպանը Վեր. Ե. Գասունի Բէսապ
քիլիսէսինէ տալէթ էտիլմիլ տիր:

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Արամըգտա Մարդոսու թիւն

Եւնի Պիր Բողմալան

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Հուրթիյէթ Վէ Թէրպիյէ

Մուհապիլթ Գաիտէսի

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Փագը ք Տէմ ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Պէօյիւք Ըրմագլար

ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Էմին Թարիգ Վեր. Կ. ՍԹԱՄՊՈԼԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻ

Րուսիատա Աիլէ Հայաթը

Վեր. Մ. Կ. Փափազեանըն Սիւրիայա Օլան

Զիյարէթի Վեր. Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ